

ÖZEL
DOSYA

Türkiye, otomotivde 'yerli ve milli' yeni bir sayfa açıyor

GREEN POWER

Yenilenebilir Enerji Piyasasının Gazetesi

Yıl: 15

Sayı: 318

www.petroturk.com

İKLİM KANUNU YÜRÜRLÜKTE

İklim Kanunu, Türkiye'nin yeşil büyüme vizyonu ve net sıfır emisyon hedefi doğrultusunda iklim değişikliğiyle mücadeleyle yönelik kapsamlı düzenlemeler getiriyor. Kanun; sera gazı emisyonlarının azaltılması, iklim değişikliğine uyum faaliyetlerinin yürütülmesi, bu faaliyetlerin planlanması, izlenmesi, denetlenmesi ve gerekli kurumlar arası koordinasyonun sağlanmasına ilişkin çerçeveyi belirliyor. **s6**

ÖZEL
DOSYA

Türkiye'nin ilk "İklim Kanunu", Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Yürürlüğe giren kanunla, iklim değişikliğinin olumsuz etkileriyle mücadele edilecek, şehirler ve sektörler iklim krizine karşı dayanıklı hale getirilecek. Konuyla alakalı, İklim Değişikliği Başkanlığı I. Hukuk Müşaviri Emel Ünal, İş Dünyası ve Sürdürülebilir Kalkınma Derneği (SKD) Başkanı Ediz Günsel ve SHURA Enerji Dönüşümü Merkezi Direktörü Alkım Bağ Güllü gazetemize özel açıklamalarda bulundu.

İklim Değişikliği Başkanlığı I. Hukuk
Müşaviri Emel Ünal

**'İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ
ARTIK SADECE ÇEVRESEL BİR
MESELE DEĞİL'**

Emisyon azaltma potansiyeli yüksek projeler ile sektörel teknolojik dönüşüm ihtiyacını karşılayan yatırımlar önceliklendirilecek. **s7**

İş Dünyası ve Sürdürülebilir Kalkınma
Derneği (SKD) Başkanı Ediz Günsel

**'İŞ DÜNYASI AÇISINDAN YENİ
BİR SORUMLULUK DÖNEMİNE
GİRİYORUZ'**

Karbon fiyatlaması, Emisyon Ticaret Sistemi (ETS), net sıfır ve iklim yatırımları gibi başlıklarda artık daha net bir yönümüz var. **s8**

SHURA Enerji Dönüşümü Merkezi
Direktörü Alkım Bağ Güllü

**'TÜRKİYE'NİN ELEKTRİK
TALEBİNDE HIZLI BİR ARTIŞ
ÖNGÖRÜLMEKTEDİR'**

Türkiye'nin stratejik önceliklerini belirlemesi ve gerekli düzenlemeleri zamanında hayata geçirmesi kritik önem taşımaktadır. **s9**

**YENİ YATIRIM
DÖNEMİNDE ENERJİ
PROJELERİ ÖN
PLANDA YER ALACAK**

'YOİKK 2025 Yılı Eylem Planı' kapsamında yenilenebilir enerji yatırımlarında izin süreçlerinin iyileştirilmesi, Türkiye Hidrojen Eylem Planı oluşturulması ve Enerji İhtisas Endüstri Bölgelerinin faaliyete geçirilmesi gibi hedefler belirlendi. **s5**

**YEŞİL DÖNÜŞÜM
PROJELERİNE 444
MİLYON LİRA DESTEK
VERİLDİ **s13****

TÜREB Başkanı
Dr. İbrahim Erden

**İKLİM KANUNU İLE
YENİLENEBİLİR ENERJİ
YATIRIMLARINDA YENİ
DÖNEM **s12****

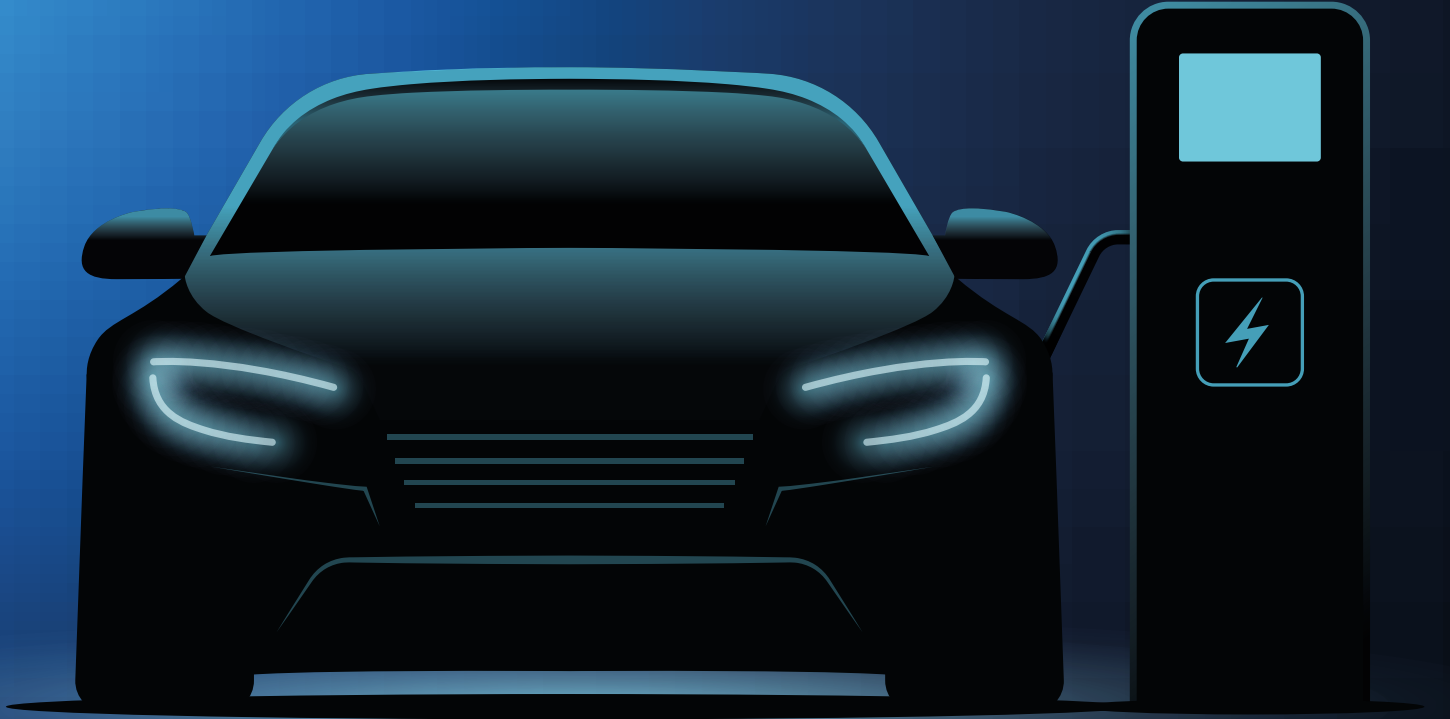
Efor Holding CEO'su
Ahmet Demir

**TÜRKİYE, KÜRESEL
ENERJİ DÖNÜŞÜMÜNÜN
TAM MERKEZİNDE YER
ALİYOR **s10****

Solutions to Charge

ŞARJ İSTASYONLARI KURULUMUNDA UÇTAN UCA ENTEĞRE ÇÖZÜMLER

Türkiye'nin yerli ve milli otomobil markası Togg, sadece otomotiv sektöründe değil, teknoloji ve sürdürülebilirlik alanlarında da adından söz ettirmeye devam ediyor. 2024 yılı boyunca yakaladığı satış rekorları, genişleyen şarj ağı, dijital hizmetlerdeki atılımları ve global arenada kazandığı ödüllerle Togg, kısa sürede Türkiye'nin en değerli markalarından biri haline geldi.

Sibel Acar / Ankara

Dünya genelinde fosil yakıtlara bağımlılığı azaltmak amacıyla hızla yayılan elektrikli otomobiller, hem çevreci kimlikleriyle hem de gelişen teknolojileriyle otomotiv sektörünü yeniden şekillendiriyor. Türkiye'de de son yıllarda artan şarj altyapısı ve yerli üretim hamleleri, elektrikli araçlara olan ilgiyi her geçen gün daha da artırıyor. Türkiye, yerli elektrikli araç üretimiyle küresel otomotiv sahnesinde de iddialı bir konuma gelmeye hazırlanıyor. Togg'un seri üretime geçmesiyle birlikte, teknolojik altyapısı ve tasarımıyla dikkat çeken bu yeni nesil araçlar, sadece ulaşım alışkanlıklarını değil, aynı zamanda Türkiye'nin sanayi vizyonunu da dönüştürüyor. Yerli üretimin desteklenmesiyle birlikte, otomotiv sektöründe istihdamdan ihracata kadar birçok alanda ekonomik canlılık bekleniyor.

TOGG, YILIN İLK YARISINDA ELEKTRİKLİ OTOMOBİL PAZARINDA LİDERLİĞİ GÖĞÜSLEDİ

Tüm bu gelişmelerin akabinde Togg, Türkiye'de elektrikli otomobil pazarında yılın ilk yarısında gerçekleştirdiği 17 bin 101 satış ve yüzde 20 pazar payıyla marka sıralamasında ilk sırada yer aldı.

Türkiye, otomotivde 'yerli ve milli' yeni bir sayfa açıyor

ÖZEL
DOSYA

Otomotiv Distribütörleri ve Mobilite Derneği (ODMD) verilerinden derlenen bilgilere göre, Türkiye otomobil ve hafif ticari araç satışları, yılın ilk yarısında geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 5,2 artarak 607 bin 977 oldu. Otomobil satışları, söz konusu dönemde yüzde 5,4 artarak 488 bin 3'e çıkarken, hafif ticari araç satışları ise yüzde 4,3 yükselerek 119 bin 974'e yükseldi.

Ocak-haziran döneminde, 'tam elektrikli' otomobil satış sayısında ise önemli bir artış yaşandı. Bu rakam yüzde 138,4 artışla 84 bin 956 oldu. Tam elektrikli otomobillerin toplam satışlar içindeki payı geçen yılın aynı ayına kıyasla yüzde 9,1'den yüzde 27,4'e, hibrit otomobillerin payı ise yüzde 12,4'ten yüzde 24'e yükseldi. Yılın ilk yarısında, 'tam elektrikli', 'uzatılmış menzil elektrikli' ve 'hibrit' araçlar ele alındığında, toplam pazarın yüzde 44,6'sının, içinde elektrikli motor da bulunan araçlardan oluştuğu görüldü.

ODMD verilerine göre, elektrikli otomobil markaları arasında yükselişi devam eden Togg, yılın ilk yarısında da pazar liderliğini sürdürdü. Togg, yılın ilk 6 aylık döneminde 17 bin 101 satışla en yakın

rakibine 4 bin 781 fark attı. Bu dönemde Togg'un elektrikli otomobil pazar payı yüzde 20 olarak kayıtlara geçti. Geçen yılın ocak-haziran döneminde 13 bin 21 Togg T10X satışı gerçekleşmişti.

Elektrikli otomobil pazarına marka bazlı bakıldığında ocak-haziran döneminde Togg'un ardından satışlarda, 12 bin 320 ile Tesla ikinci, 10 bin 401 ile BYD üçüncü, 5 bin 539 ile KIA dördüncü ve 5 bin 521 ile MINI beşinci olarak sıralandı.

CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN, TOGG'UN YENİ MODELİ T10F'Yİ TEST ETTİ

Bu kapsamda atılan adımlardan bir tanesi de Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Togg'un yeni modeli T10F'nin deneme sürüşünü gerçekleştirmesi ile gerçekleşti. İstanbul'da Togg'un sedan modeli olan T10F'in deneme sürüşünü gerçekleştiren Cumhurbaşkanı Erdoğan, sürüş sırasında T10F modeliyle ilgili bilgi aldı.

Temmuz ayında gerçekleşen etkinlikte Cumhurbaşkanı Erdoğan ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu, Anadolu Grubu Yönetim Kurulu Başkanı Tuncay Özilhan, Zorlu Holding

Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Nazif Zorlu, Turkcell Yönetim Kurulu Başkanı Şenol Kazancı ve Tosyalı Holding Yönetim Kurulu Başkanı Fuat Tosyalı T10F modeli önünde hatıra fotoğrafı çekti.

"TOGG, OYUN KURUCU OLMA İDDİASI TAŞIYAN BİR MARKA"

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır ise Temmuz ayı içerisinde katıldığı bir programda Togg'un oyunu kurallarına göre oynayan ve oyun kurucu olma iddiası taşıyan bir marka olduğunu bildirerek TOGG'un 'yerli ve milli' başarı serüvenine ilişkin değerlendirmelerde bulundu. Bakan Kacır, teslimatların Nisan 2023'te başladığını, 26 ay içinde 65 bini aştığını, bunun da bir başarı hikayesi olduğunu aktararak Togg'un Türkiye pazarında lider olduğuna işaret etti. Kacır, dünyanın en büyüğü markaların ülkede otomobil sattığını, bu rekabetin içinde Togg'un kullanıcının beğenisini kazandığını ve proje için çalışan yüzlerce mühendisin temel çalışma alanının yapay zeka ve otonom araç teknolojileri olduğunu belirtti. Kacır, "Biz sadece bugünün yarışına değil, geleceğin yarışlarına hazırlanarak Togg yolculuğunu sürdüreceğiz. Bütün bunlar yeni nesil teknoloji yarışında olmazsa olmaz kurallar. Togg oyunu kurallarına göre oynayan ve oyun kurucu olma iddiası taşıyan bir marka" ifadelerini

kullandı.

Kacır, Türkiye'deki teknoparklar ile AR-GE ve tasarım merkezlerinde görev alan firmalardan önemli kısmının, otomotiv sanayinde ve mobilite teknolojilerinde çalışan merkezler olduğunu belirterek, "Dolayısıyla bütün bu merkezler gençler için önemli fırsatlar sunuyor. Ama Togg'un en ayrıcalıklı tarafı, Türkiye'de geliştirme, üretme iddiasıyla pek çok AR-GE merkezinden ayrışıyor. Togg çok önemli patentler geliştiren bir AR-GE merkezine sahip" değerlendirmesinde bulundu.

TÜRKİYE BAŞARISINI TÜM DÜNYAYA İLAN EDİYOR

Togg'un son dönemde sergilediği bu güçlü performans, sadece bir otomobil markasının değil, aynı zamanda Türkiye'nin mühendislik, tasarım ve üretim kabiliyetlerinin de dünyaya ilanı olarak yorumlanıyor.

Küresel rakipleriyle yarışan, yenilikçi teknolojilerle donatılmış ve tamamen yerli kaynaklarla geliştirilen Togg, hem ekonomik hem de stratejik açıdan ülkenin geleceğine yön veren projelerden biri olarak öne çıkıyor.

Önümüzdeki dönemde yeni modellerin piyasaya sürülmesi ve uluslararası pazarlara açılmasıyla birlikte, Togg'un başarısının sadece Türkiye ile sınırlı kalmayacağı şimdiden açıkça görülüyor.

6 ilde daha DOA İade Makinesi kurulumu başladı

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na bağlı Türkiye Çevre Ajansı (TÜÇA), Sakarya'nın ardından 6 bölgedeki pilot illerde de Depozito Yönetim Sistemi'ni (DYS) hayata geçiriyor.

Sıfır Atık kapsamında Türkiye genelinde çevre kirliliğinin önlenmesi ve geri dönüşümün teşvik edilmesi amacıyla Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na bağlı Türkiye Çevre Ajansı tarafından hayata geçirilen Depozito Yönetim Sistemi (DYS) başarıyla sürüyor. 2022 yılında pilot ilçe olarak Kızılcahamam'da başlatılan, 2024 Aralık ayı itibarıyla Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ve Türkiye Çevre Ajansı merkez binalarında kullanılan, 2025 Şubat ayından itibaren de pilot il Sakarya'da hayata geçirilen Depozito Yönetim Sistemi'nde yeni bir aşamaya geçildi.

"DOA 7 BÖLGEMİZE YAYILIYOR"

Sosyal medya hesabından paylaşım yapan Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum, "DOA 7 bölgemize yayılıyor. Depozito İade Makinelerimizin kurulumuna; Sakarya'nın ardından; Erzurum, Mersin, Gaziantep, Samsun, İzmir, Konya'da da başladık. Depozito Yönetim Sistemi ile artık atıklar doğaya değil DOA'ya gidecek" mesajını verdi.

Sistemin 7 bölgeye yayılması için 24 Haziran – 8 Temmuz 2025 tarihleri arasında kamu koordinasyon toplantıları gerçekleştirildi. Erzurum, Mersin, Gaziantep,

Samsun, İzmir ve Konya'da düzenlenen toplantılarda Türkiye Çevre Ajansı Başkanı Prof. Dr. Ferhat Pirinççi, valiler, büyükşehir ve ilçe belediye başkanları, ticaret ve sanayi odaları yöneticileri ile bir araya geldi. Toplantılarda sisteme ilişkin tanıtım ve bilgilendirmeler yapıldı.

239 BİN 51 KİLOVATSAAT ENERJİ TASARRUFU SAĞLANDI

Koordinasyon toplantılarının düzenlendiği bu illerde Depozito İade Makineleri (DİM) kurulmaya başlandı. İlk etapta 7 ildeki marketler, AVM'ler, üniversite kampüsleri, metro istasyonları, tren istasyonları, kamu ve belediyeye ait bina ile yerleşkelerde kurulmaya başlanan makinelerin bir sonraki aşamada 81 ile yayılması hedefleniyor.

Sistemin pilot uygulamasının Şubat 2025'te başladığı Sakarya'da 4 ayda yaklaşık 200 ton cam, 20 ton PET, 2 ton alüminyum olmak üzere toplam 3 milyon adet ambalaj toplandı. Bu sayede 175 bin 139 litre su tasarrufu, 239 bin 51 kilovatsaat enerji

Türkiye genelinde çevre kirliliğini azaltmak ve geri dönüşümü teşvik etmek amacıyla hayata geçirilen Depozito Yönetim Sistemi, Sakarya'nın ardından 6 pilot ilde daha uygulanmaya başladı.

tasarrufu ve 145 bin 983 kg karbondioksit emisyon azaltımı sağlandı.

DOA MOBİL UYGULAMASI İLE KOLAY İADE

Tek kullanımlık cam, PET ve alüminyum içecek ambalajlarının geri dönüşüme kazandırılmasını hedefleyen sistem ile içecek ambalajları 'depozito işareti' ile etiketlendi. Tüketicilerin boş ambalajları kolayca iade edebilmeleri için DOA (Depozitosu Olan Ambalajlar) mobil uygulaması geliştirildi. Android ve iOS uygulama mağazalarında yerini alan bu uygulama, e-cüzdan sistemiyle entegre çalışıyor ve Emlak Katılım Bankası altyapısı

HEDEF YILLIK 520 MİLYON EURO KAZANÇ

DYS'nin Türkiye genelinde hayata geçmesiyle birlikte çevre kirliliğinin önlenmesi, denizlerdeki plastik atık miktarının azaltılması, yıllık 25 milyar atık şişenin toplanarak ekonomiye kazandırılması planlanıyor. Ayrıca, kayıt dışı üretimin engellenmesi ve sistemden yıllık yaklaşık 520 milyon euro kazanç

sağlanması hedefleniyor. Atık toplama ve depolama maliyetlerinin azalması, düzenli depo sahalarının ekonomik ömrünün uzaması, enerji tasarrufu, sera gazı emisyonlarının azaltılması, tüketicilerin geri dönüşüm sistemine aktif katılımı ve çevre bilincinin artırılması da amaçlanıyor.

üzerinden kullanıma sunuluyor. Tüketiciler, boş ambalajlarını DİM'e mobil uygulama ile iade ederek depozito bedelini e-cüzdanlarına otomatik olarak

yükleyebiliyor. Biriken paralar, QR ödeme özelliği olan POS cihazlarında harcanabileceği gibi, diğer bankacılık işlemlerinde de kullanılacak.

Turkcell'in 3'üncü güneş enerjisi santrali Van'da devreye alındı

Turkcell, Türkiye genelinde hayata geçirdiği yenilenebilir enerji yatırımlarına bir yenisini daha ekledi. Van'ın Ipekyolu ilçesinde 220 bin metrekarelik bir alanda kurulan ve 8,7 MW kurulu güce sahip olan yeni güneş enerjisi santrali (GES) enerji üretimine başladı.

Sürdürülebilirlik ve çevre alanındaki çalışmalarıyla sektöre öncülük eden Turkcell, çok önemli bir yatırıma daha imza attı. Türkiye'nin dört bir yanında yenilenebilir enerji yatırımlarına hız veren Turkcell, yapımı tamamlanan Van'daki yeni güneş enerjisi santralini devreye aldı. 220.400 metrekarelik bir alana kurulan santral, 8,7 megavat kurulu güce ve yılda ortalama 8.740 hanenin elektrik ihtiyacını

karşılacak kapasiteye sahip.

Turkcell, "Yenilenebilir Enerji Master Planı" çerçevesinde, 2026 yılı sonuna kadar yaklaşık 240 milyon dolarlık GES yatırımı yapmayı planlıyor.

HEDEF, DAHA YEŞİL VE SÜRDÜRÜLEBİLİR BİR GELECEK

Turkcell Genel Müdürü Dr. Ali Taha Koç, Van'daki

santralin faaliyete geçmesinden büyük mutluluk duyduklarını belirterek şöyle dedi: "İklim değişikliğiyle mücadele ve enerji verimliliği bizim için yalnızca çevresel değil, stratejik bir öncelik. 'Daha fazla bit, daha az watt' ilkesiyle, enerji master planımızı faz faz hayata geçiriyoruz. Hedefimiz, 2030 yılına kadar binalarımız, baz istasyonlarımız ve araçlarımızdan kaynaklanan sera gazı emisyonlarımızı yüzde

Turkcell Genel Müdürü
Dr. Ali Taha Koç

50'nin üzerinde azaltmak, 2050'de ise net sıfır emisyon seviyesine ulaşmak. Van'da devreye aldığımız güneş enerjisi santralimiz, bu yolculukta çok önemli bir kilometre taşı. Daha önce Uşak'ta 2 ayrı santralimiz enerji üretimine başlamıştı. Yakın zamanda farklı şehirlerde

4 yeni santrali daha devreye alarak toplam kurulu gücümüzü önemli ölçüde artıracacağız. Amacımız; hem karbon ayak izimizi azaltmak hem de çocuklarımıza daha temiz ve daha yeşil bir dünya miras bırakmak."

Yeni yatırım döneminde enerji projeleri ön planda yer alacak

Türkiye'de gelecek dönemde sanayiden teknolojiye, enerjiden bölgesel kalkınmaya kadar birçok alanda yatırım ortamını güçlendirecek önemli adımlar atılmasını sağlayacak 'YOİKK 2025 Yılı Eylem Planı' kapsamında yenilenebilir enerji yatırımlarında izin süreçlerinin iyileştirilmesi, Türkiye Hidrojen Eylem Planı oluşturulması ve Enerji İhtisas Endüstri Bölgelerinin faaliyete geçirilmesi gibi hedefler belirlendi.

Sibel Acar / Ankara

Uluslararası yatırımcıların karşılaştığı yasal, idari ve bürokratik sorunlara çözüm üretilmesi, özel sektör yatırımlarının desteklenmesi sürdürülebilir iş ve istihdam imkanlarının güçlendirilmesi ve ihracat odaklı üretimin teşvik edilmesi amacıyla hazırlanan 'Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu (YOİKK) 2025 Yılı Eylem Planı' yayımlandı. Plan, toplam 39 eylemden oluşuyor.

Sanayide dönüşüm, yeşil enerji ve iklim, dijital ekonomi düzenlemeleri, lojistik ve iletişim altyapısı, teknoloji ekosistemi, nitelikli iş gücü ile yatırım kolaylığı ve öngörülebilirliği hususlarında yatırım ortamını doğrudan etkileyecek ve Türkiye'nin ekonomik büyümesine, istihdamına ve sürdürülebilir

kalkınmasına önemli katkılar sağlayacak 39 eylem ileriye sürülecek.

EMİSYON AZALTIMI VE GİDERİM İLE İLGİLİ METODOLOJİLER TSE TARAFINDAN BELİRLENECEK

Buna göre, Türkiye Yeşil Taksonomisi'nin hazırlanması eylemi kapsamında AB Taksonomisi ile beraber çalışabilen Taksonomi Yönetmeliğinin ve sera gazı emisyonlarının azaltımı, iklim değişikliğine uyum, su ve deniz kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı ve korunması, döngüsel ekonomiye geçiş, kirliliğin önlenmesi ve kontrolü, biyoçeşitliliğin ve ekosistemlerin korunması ve restorasyonu olmak üzere 6 çevresel hedeften oluşan teknik tarama kriterlerinin hazırlanması

hedefleniyor.

Türkiye Karbon Denkleştirme Sistemi'nin Kurulması hedefi doğrultusunda TSE tarafından emisyon azaltım ve giderim ile ilgili metodolojilerin geliştirilmesi/ adapte edilmesi, sistem kapsamında ilgili standartların geliştirilmesi ile ilgili bir kayıt sistemi oluşturulacak.

TÜRKAK tarafından geçerli kılma ve doğrulayıcı kuruluşların akredite edilmesi eyleminin yanı sıra İklim Değişikliği Başkanlığında kurulacak olan Karbon Denkleştirme Komitesi ile de sistemin genel politikaları belirlenecek.

Döngüsel ekonomi sertifikalarının teşvik edilmesi ve kamu ihalelerinde kullanılmasına yönelik çalışmalar kapsamında ise temiz enerji, geri dönüşüm, atık yönetimi ve su kullanımı gibi

alanlarda alınan sertifikaların finansman imkanlarının artırılması amacıyla çalışma raporu oluşturulacak.

YENİLENEBİLİR ENERJİ YATIRIMLARINDA İZİN SÜREÇLERİ İYİLEŞTİRİLECEK

Yenilenebilir enerji yatırımlarında izin süreçlerinin iyileştirilmesi ile ilgili olarak yenilenebilir enerji yatırımları için özellikle önlisans süresi içerisindeki izin, onay ve ruhsat gibi belgelerin daha kısa süre içerisinde edinilmesini teminen, bir kısım süreçlerin kısaltılmasına ilişkin olarak TBMM'ye sunulan değişiklik ihtiyacının yasallaşmasını takiben ikincil mevzuatta gerekli düzenleme çalışmaları yapılacaktır.

Enerji İhtisas Endüstri Bölgelerinin faaliyete

geçirilmesi kapsamında da Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile koordinasyon içinde belirlenen öncelikli Enerji İhtisas Endüstri Bölgeleriyle ilgili çalışmalar hızlandırılarak gerekli işlemler tamamlanacak.

'TÜRKİYE HİDROJEN EYLEM PLANI' HAZIRLANACAK

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından, Türkiye'de hidrojen ekosisteminin geliştirilmesi amacıyla bu konuda mevzuat altyapısı, piyasa oluşturulması, düzenleme, güvenlik unsurları ve uygulamayı içeren Türkiye Hidrojen Eylem Planı hazırlanacak.

Yeşil hidrojen ekosistemini harekete geçirmek için elektrolizör ve yakıt hücresi gibi teknolojilerde AR-GE faaliyetlerine yönelik destekler artırılabilecek.

Dünyanın ilk entegre yüzer veri merkezi için mutabakat zaptı imzalandı

Denizcilik ve enerji sektörlerinin iki güçlü ismi Mitsui O.S.K. Lines (MOL) ile Karpowership'in enerji dönüşüm girişimi Kinetics dijital dönüşümde güçlü bir projeye imza attı. Dünyanın ilk entegre yüzer veri merkezi platformunu geliştirmek üzere bir araya gelen küresel devler, mutabakat zaptı imzaladı.

Mutabakat uyarınca iki şirket, modern bir veri merkezinin dönüştürülmüş bir gemi üzerinde tasarımı, inşası ve dağıtımını konusunda iş birliği yapacak. Tesis, Karpowership tarafından geliştirilen Powership'ler dahil olmak üzere çeşitli esnek kaynaklardan kesintisiz ve özel enerji ile beslenecek. Proje lokasyonuna ve müşteri ihtiyaçlarına bağlı olarak kara şebekeleri, kara güneş enerjisi santralleri, açık deniz rüzgar enerjisi veya diğer enerji üretim çözümleri de entegre edilebilecek. Entegre yüzer enerji çözümlerinde öncü olan Karpowership, 19 ülkede 10 bin MW'tan fazla kurulu kapasiteye sahip ve 20 yılı

Dünyanın önde gelen denizcilik devlerinden Mitsui O.S.K. Lines Ltd. (MOL), yüzer enerji santrallerinde küresel lider Karpowership'in enerji dönüşüm girişimi Kinetics ile yeni nesil yüzer veri merkezi platformu geliştirecek.

aşkın operasyonel deneyimiyle projeye katkı sağlayacak.

ARTAN TALEBE ÇÖZÜM SUNULACAK

Bu iş birliği, Kinetics'in mobil enerji altyapısı konusundaki uzmanlığı ile MOL'un kapsamlı denizcilik ve açık deniz lojistik yeteneklerini

bir araya getirerek, dünya genelinde hızla artan dijital altyapı ihtiyacına çözüm sunmayı hedefliyor. Yüzer platform, geleneksel karasal veri merkezlerinin yaşadığı enerji sıkıntıları, arazi kısıtları ve izin süreçlerindeki gecikme gibi zorlukların üstesinden gelecek şekilde ölçeklenebilir, taşınabilir ve hızla devreye

alınabilir bir çözüm sunacak.

İmzalanan mutabakat zaptının küresel enerji sektörüne çözüm sunma konusunda önemli bir adım olduğunu söyleyen Kinetics CEO'su Mehmet Katmer, "Bu proje, Kinetics olarak vizyonumuz doğrultusunda; bugünün ve yarının enerji ihtiyaçlarını karşılayan yenilikçi, verimli ve sürdürülebilir altyapı çözümleri sunma yolunda büyük önem taşıyor. Mobil enerji üretimini yüzer veri altyapısıyla birleştirerek, kritik darboğazlara çözüm getiriyor ve dijital kapasiteyi daha hızlı, daha temiz ve daha esnek şekilde büyümesini mümkün hale getiriyoruz" dedi.

İLK YÜZER VERİ MERKEZİ 2027'DE HİZMETE GİRECEK

MOL İcra Kurulu Üyesi Tomoaki Ichida ise şunları söyledi: "İmzaladığımız

mutabakat zaptı, MOL Grubu'nun gemi işletmeciliğindeki varlıklarını ve kapsamlı deneyimini kullanarak dijital altyapıyı çevresel etkiyi en aza indirerek hızla inşa etme yönünde önemli bir adımdır. Gelecekte de deniz taşımacılığı sektörünü merkezine alan çeşitli sosyal altyapı işlerini genişletmeye devam edeceğiz. Teknolojilerimizi ve hizmetlerimizi geliştirerek, çevresel koruma gerekliliği dahil olmak üzere toplumun değişen ihtiyaçlarına proaktif şekilde yanıt vermeye kararlıyız."

İmzalanan mutabakat zaptı MOL ve Kinetics'in dijital çağ için sürdürülebilir çözümler sunmaya yönelik ilk özel iş birliğini temsil ediyor. Başarılı fizibilite çalışmaları ve devam eden teknik geliştirmelerin ardından ilk yüzer veri merkezi projesinin 2027 yılında devreye alınması hedefleniyor.

Abdullah Paçal / İstanbul

2 Temmuz'da TBMM'de kabul edilip Resmi Gazete'de yayımlanan İklim Kanunu, Türkiye'nin yeşil büyüme vizyonu ve net sıfır emisyon hedefi doğrultusunda iklim değişikliğiyle mücadeleyle yönelik kapsamlı düzenlemeler getiriyor. Kanun; sera gazı emisyonlarının azaltılması, iklim değişikliğine uyum faaliyetlerinin yürütülmesi, bu faaliyetlerin planlanması, izlenmesi, denetlenmesi ve gerekli kurumlar arası koordinasyonun sağlanmasına ilişkin çerçeveyi belirliyor. "Adil geçiş", "emisyon ticaret sistemi", "gönüllü karbon piyasaları", "iklim adaleti" gibi kavramlara yasal zemin kazandırılıyor. Türkiye'nin iklim değişikliğiyle mücadelede "ortak fakat farklılaştırılmış sorumluluklar" ilkesi temel alınarak, şeffaflık, sürdürülebilirlik, katılımcılık ve eşitlik gibi ilkeler benimsenecek. Kamu kurumları ile özel sektör, alınacak tedbirlere uymak ve uygulamakla yükümlü olacak. Net sıfır emisyon hedefi doğrultusunda hazırlanacak Ulusal Katkı Beyanı çerçevesinde, ülkenin kalkınma öncelikleri göz önünde bulundurularak sektörel önlemler belirlenecek. Bu önlemlerin uygulanması ve yıllık izlenmesi İklim Değişikliği Başkanlığı sorumluluğunda olacak. Başkanlık, karbon fiyatlandırması dâhil olmak üzere piyasa temelli mekanizmaları düzenleyecek, gerekli bilgi ve belgeleri kamu kurumlarından veya özel sektörden doğrudan talep edebilecek. Verilerin toplanması ve paylaşımı Ulusal Coğrafi Bilgi Platformu üzerinden yapılacak. Başkanlık, ihtiyaç halinde bu verileri kamu kurumlarıyla paylaşacak ya da diğer kurumlardan protokol yoluyla veri temin edecek. Milli savunma ve güvenliğe ilişkin bilgi paylaşımı ise ilgili bakanlıklarla birlikte belirlenecek. Kanun kapsamında sera gazı emisyonları, Ulusal Katkı Beyanı, net sıfır emisyon hedefi ve İklim

'İklim Kanunu' yürürlükte! Şimdi ne olacak?

ÖZEL
RÖPORTAJ

Türkiye'nin ilk "İklim Kanunu", Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Yürürlüğe giren kanunla, iklim değişikliğinin olumsuz etkileriyle mücadele edilecek, şehirler ve sektörler iklim krizine karşı dayanıklı hale getirilecek. Konuyla alakalı, İklim Değişikliği Başkanlığı I. Hukuk Müşaviri Emel Ünal, İş Dünyası ve Sürdürülebilir Kalkınma Derneği (SKD) Başkanı Ediz Günsel ve SHURA Enerji Dönüşümü Merkezi Direktörü Alkım Bağ Güllü gazetemize özel açıklamalarda bulundu.

Değişikliği Başkanlığı'nın yayımladığı strateji ve eylem planlarına göre azaltılacak. Bu faaliyetler, ilgili kurum ve kuruluşların görev alanlarına göre yürütülecek. Sektörel politikaların uygulanması için gerekli görülen hallerde ilgili kamu kurumlarının görev ve sorumluluklarında değişikliğe gidilebilecek. Kurumlar ayrıca, enerji, su ve hammadde verimliliği, yenilenebilir enerji kullanımı, temiz teknoloji ve düşük karbonlu yakıtların kullanımı, elektrifikasyon ve sıfır atık gibi önlemleri uygulamakla yükümlü olacak. Karbon yutak alanlarının (orman, tarım, mera, sulak alanlar) korunması ve artırılması için de ilgili kurumlar sorumluluk üstlenecek. İklim değişikliğine uyum kapsamında da birçok düzenleme yer alıyor. Kurumlar, mevcut ve olası iklim kaynaklı riskleri azaltmak, kayıpları önlemek ve ortaya çıkabilecek

fırsatlardan yararlanmak üzere uyum politikaları geliştirecek. Etkilenebilirlik ve risk analizleri yapılacak, bu analizler yatırım ve planlama süreçlerinde dikkate alınacak. Su kaynaklarının etkin yönetimi, biyolojik çeşitliliğin korunması, çölleşme

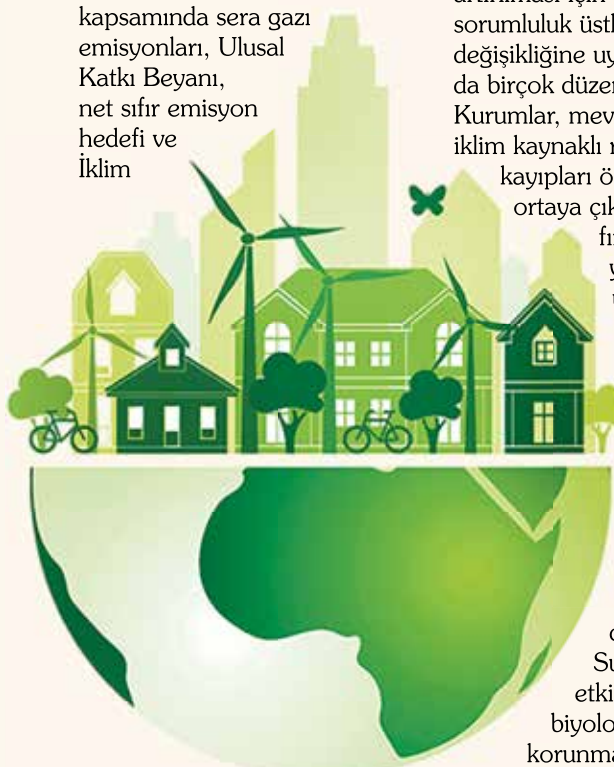
ve erozyonla mücadele gibi konularda da planlama ve uygulamalar yapılacak. Tarım sektöründe iklim değişikliğine dirençli ürün desenleri geliştirilecek, doğa temelli çözümler yaygınlaştırılacak. Ayrıca, iklim kaynaklı afetlerin yol açabileceği kayıpları en aza indirmek için erken uyarı ve risk izleme sistemleri kurulacak.

PLANLAMA VE UYGULAMA

Kurumlar tarafından hazırlanan tüm plan, program, strateji ve eylem belgelerinde, Türkiye'nin yeşil büyüme vizyonu ve net sıfır emisyon hedefi doğrultusunda İklim Değişikliği Başkanlığı tarafından yayımlanan strateji ve eylem planları esas alınacak. Bu planlar, ulusal ölçekte Başkanlık koordinasyonunda ve ilgili kurumlarla iş birliği içinde hazırlanacak, uygulanacak, izlenecek ve gerektiğinde güncellenecek. Her ilde, valinin başkanlığında oluşturulacak İl İklim Değişikliği Koordinasyon Kurulu, yerel düzeyde uygulanacak strateji ve eylem planlarını yönetecek. Yerel planlar, vali koordinasyonunda belediyeler, özel idareler ve diğer kurumlarla birlikte hazırlanacak ve kurul onayına sunulacak. Bu süreçlerde gerekli bilgi ve belgelerin paylaşımı zorunlu olacak. İklim değişikliğiyle mücadelede finansal kaynakların artırılması hedefleniyor. Bu kapsamda iklim yatırımlarının desteklenmesi için finansman ve teşvik mekanizmaları

geliştirilecek; yeşil ve sürdürülebilir finansman araçları teşvik edilecek. Atıkların yeniden kullanımı ve geri dönüşüm oranlarının artırılmasına yönelik çalışmalar, ilgili bakanlıklarla iş birliği içinde yürütülecek. Başkanlık, ulusal ve sektörel raporlar hazırlayacak; Türkiye'ye özgü Yeşil Taksonomi sistemini oluşturacak. Ayrıca ithal ürünlerin gömülü karbon emisyonlarını sınırlamak için bir Sınırdan Karbon Düzenleme Mekanizması (SKDM) kurulabilecek ve bu mekanizmanın uygulama esasları Ticaret Bakanlığı tarafından belirlenecek. İklim teknolojilerinin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması öncelikli hedefler arasında yer alıyor. Karbon yakalama, hidrojen ve temiz enerji teknolojilerinde kapasitenin artırılması için Başkanlık, ilgili kurumlarla iş birliği yapacak. Gerektiğinde araştırma merkezleri kurulacak. Toplumun iklim değişikliğine karşı bilinçlenmesi için eğitim ve kamuoyu farkındalığına yönelik çalışmalar yapılacak; müfredatlar bu doğrultuda güncellenecek, yeşil iş gücü yetiştirilecek. Kanun kapsamında Emisyon Ticaret Sistemi (ETS) kurulacak. ETS kapsamındaki işletmelerin, sera gazı emisyon izinlerini Başkanlıktan alması zorunlu olacak. Her tesis, yıllık emisyonuna karşılık belirlenen miktarda tahsisatı teslim etmekle yükümlü olacak. Tahsisatların devri, teminat gösterilmesi veya

haczi kısıtlanacak. Teslim yükümlülüğünü yerine getirmeyen işletmeler, sonraki yıl ek tahsisat teslim etmek zorunda kalacak. Ulusal tahsisat planları Resmi Gazete'de yayımlanacak, ETS piyasası piyasa işletmecisi tarafından yönetilecek ve kamu ihale mevzuatına tabi olmayacak. Karbon Piyasası Kurulu, ilgili bakanlıkların temsilcileri ve düzenleyici kurumlardan oluşacak. Kurul, tahsisatların dağıtımı, ETS kapsamında uygulanacak stratejiler ve uluslararası karbon piyasasına katılacak sektörleri belirleyecek. Kararlar oy çokluğuyla alınacak. Ayrıca, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği öncülüğünde kurulan Danışma Kurulu ise ETS'ye ilişkin istişari görüşler sunacak. İklim Değişikliği Başkanlığı, tahsisat süreçlerini ve emisyonların izleme, raporlama, doğrulama süreçlerini yönetecek; karbon kredilerinin kullanımına ilişkin kuralları belirleyecek. Başkanlık, uluslararası piyasalarda karbon kredisi ithalat ve ihracatına yönelik politika geliştirme, diğer ülkelerle iş birliği ve karşılıklı tanıma anlaşmaları için çalışmalar yürütecek. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, Emisyon Ticaret Sistemi (ETS) kapsamında piyasada ortaya çıkabilecek olası kötüye kullanımları engellemek için gözetim ve denetim kurallarını belirleyecek. Bu kurallar oluşturulurken, Sermaye Piyasası Kurulunun görüşü de alınacak. Piyasa işletmecisi, mali işlemleri ve uzlaştırmaları yürütmenin yanı sıra şüpheli piyasa davranışlarını hem İklim Değişikliği Başkanlığına hem de EPDK'ya bildirmekle yükümlü olacak. Ayrıca tahsisatlara ve emisyon ticaretine ilişkin işlemleri standartlaştırılmış sözleşmelerle destekleyerek, ETS piyasasında işlem görebilmelerini sağlamakla görevli olacak. Bununla birlikte, işlem kayıt sistemini kurarak tahsisatların ve bu tahsisatlara bağlı hakların elektronik ortamda izlenmesini ve saklanmasını sağlayacak. Bu kayıtların gizliliği de mevzuatla belirlenmiş şekilde korunacak. ETS piyasasında teminat yönetimi ve nakit takas işlemleri, merkezi uzlaştırma kuruluşu tarafından yürütülecek. Piyasa şeffaflığının sağlanması amacıyla, ücretsiz tahsisatlara, doğrulanmış sera gazı emisyonlarına ve teslimat yükümlülüklerine dair bilgiler kamuoyuyla paylaşılabilecek. ETS piyasasında gözetim ve denetim faaliyetleri kapsamında talep edilecek belge ve bilgilerle ilgili olarak Elektrik Piyasası Kanunu'nun ilgili hükümleri geçerli olacak.

Bunun dışında gönüllü karbon piyasaları ve denkleştirme uygulamaları da düzenlemeye dahil edildi. ETS kapsamındaki tahsisat yükümlülüklerinin bir kısmı, eşdeğer karbon kredileriyle karşılanabilecek. Bu kapsamda, emisyon azaltımı, giderim faaliyetleri veya yutak alanların artırılması gibi projeler yoluyla karbon kredisi üretilecek ve bunların esasları Başkanlık tarafından belirlenecek. Eğer bu projelerde sahte veya yanlış bilgi verildiği tespit edilirse, ilgili karbon kredileri geçersiz sayılacak ve tahsisat yükümlülüğü yerine getirilmemiş kabul edilecek. Bu durumda proje sahiplerine yaptırım uygulanacak. Ulusal karbon kredilendirme sisteminin kurulması, uygulanması ve standartlarının geliştirilmesi sürecinde ilgili kurumlarla iş birliği yapılacaktır. Bu sistem kapsamında proje sahiplerinin, projelerini belirlenen süre içinde kayıt sistemine kaydettirmeleri zorunlu olacak. İklim Değişikliği Başkanlığı,

bu çerçevede uluslararası kurumlarla iş birliği kurabilecek. Kanunla

birlikte bazı özel gelirlerin toplanması ve kullanımı da düzenleniyor. Örneğin, ETS kapsamında elde edilen gelirlerin yüzde 50'si, idari para cezalarının yüzde 50'si, karbon kredilerinden alınan katkı payları ve benzeri gelirler özel bütçeye kaydedilecek ve yalnızca Başkanlık tarafından, iklim değişikliğiyle mücadelede yönelik harcamalarda kullanılacak. Bu gelirlerin harcamalarında yıl sonunda kullanılmayan miktarlar bir sonraki yıla devredilebilecek. Yeşil dönüşüm ve adil geçiş uygulamalarına bu gelirlerin yüzde 10'una kadar olan kısmı ayrılabilir. İklim Değişikliği Başkanlığı, ayrıca döner sermaye işletmesi kurabilecek. Kuruluş sermayesi 10 milyon lira olacak ve bu miktar beş katına kadar artırılabilecek. Bu işletme aracılığıyla yürütülecek faaliyetlerin usul ve esasları çıkarılacak yönetmelikle belirlenecek. Bu gelirler yalnızca iklim ve yeşil dönüşüm çalışmaları için kullanılabilir. Yeşil dönüşüm, iklim dostu yatırımlar ve teknolojik dönüşüm faaliyetlerine yönelik desteklerin artırılması da yasa ile hükme bağlanıyor. ETS kapsamındaki sektörler başta olmak üzere bu desteklerin stratejik

alanlarda kullanılması için uygun finansal ve kurumsal mekanizmalar oluşturulacak. Kurumların gelirleri, yatırım risklerini azaltmak, borçlanma maliyetlerini düşürmek, yeşil finans araçlarını teşvik etmek ve garantili finansman mekanizmalarını desteklemek gibi alanlarda kullanılabilir. Yeşil dönüşüm desteklerinin kullanımında belli sınırlamalar da getiriliyor. Buna göre, dört yılın keskinleşmiş özel gelir toplamının iki katını geçmeyecek şekilde yıllık yükümlülükler oluşturulabilir. Bu düzenlemenin uygulanmasına dair kurallar, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından belirlenecek. İdari yaptırımlar da kanunla birlikte netleştiriliyor. Sera gazı emisyonlarının takibine ilişkin yükümlülükler uymayanlara 500 bin ila 5 milyon lira arasında para cezası uygulanabilir. ETS kapsamındaki işletmelere bu cezalar iki katı olarak verilecek. Ozon tabakasını incelten maddelere ve florlu sera gazlarına ilişkin kural ihlallerinde 120 bin liradan 2,5 milyon liraya kadar çeşitli idari para cezaları öngörülüyor. Bazı ihlallerde belge

verilmemesi veya etiketleme yükümlülüğünün yerine getirilmemesi durumunda da ciddi cezalar söz konusu olacak. İşletmelerin tahsisat teslim yükümlülüklerini yerine getirmemesi durumunda, teslim edilmeyen her bir tahsisat için piyasa fiyatının iki katı oranında para cezası uygulanacak. Bu yükümlülüğü üç yıl üst üste yüzde 80 oranında yerine getirmeyen işletmelerin emisyon izinleri iptal edilecek. Karbon kredisi kayıt sistemine zamanında kayıt yaptırmayan projeler için de ceza uygulanacak. Ayrıca yanlış veya yanıltıcı beyanda bulunanlara da para cezası verilecek. Tüm bu düzenlemelerin uygulanmasında idari denetim yetkisi İklim Değişikliği Başkanlığına ait olacak. Gerekli görülmesi halinde denetim işlemleri, bakanlıkların taşra teşkilatları ile iş birliği içinde yapılacaktır. Başkanlık, idari yaptırım kararlarını verecek, tebliğ edecek ve bu kararlara karşı idari yargıda dava açılabilir. Dava açılması, para cezasının tahsilini durdurmaz. Diğer yasalarda aksi hüküm bulunmadıkça, bu düzenlemenin uygulama esaslarını belirleme yetkisi Başkanlığa ait olacak. Çevre Kanunu'nda da değişiklik yapılarak Başkanlığa çevre mevzuatına uyulup uyulmadığını denetleme

yetkisi verilecek. Elektrik Piyasası Kanunu'na yapılan ek düzenlemeyle, EPIAŞ tarafından işletilen ETS piyasasında piyasa bozucu davranışlar tespit edildiğinde gerçek kişilere 2 milyon, tüzel kişilere 20 milyon liraya kadar ceza verilebilecek. Eğer bu davranışlar menfaat sağlanmasına veya zarara yol açmışsa, para cezası en az bu menfaat ya da zararın iki katı olacak. ETS uygulamasına geçiş öncesinde bir pilot dönem düzenlenecek. Bu dönem boyunca verilen idari para cezaları yüzde 80 oranında indirimli uygulanacak. İşletmelerin, ETS kapsamına dâhil olabilmeleri için üç yıl içinde emisyon izni almaları zorunlu olacak. Bu süre gerektiğinde iki yıla kadar uzatılabilir. Karbon kredisi kayıt sistemiyle ilgili yükümlülükler ise Başkanlığın internet sitesinde ilan edilmesiyle birlikte geçerli olacak. İlgili kurumlar, planlarını ve uyum araçlarını en geç 31 Aralık 2027'ye kadar hazırlamakla yükümlü olacak. Bu süre de bir yıla kadar uzatılabilir.

Konuyla alakalı İklim Değişikliği Başkanlığı I. Hukuk Müşaviri Emel Ünal, İş Dünyası ve Sürdürülebilir Kalkınma Derneği (SKD) Başkanı Ediz Günsel ve SHURA Enerji Dönüşümü Merkezi Direktörü Alkın Bağ Güllü gazetemize özel açıklamalarda bulundu.

İklim Değişikliği Başkanlığı I. Hukuk Müşaviri Emel Ünal

'İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ ARTIK SADECE ÇEVRESEL BİR MESELE DEĞİL'

- Kanunun yürürlüğe girmesiyle birlikte ilk etapta hangi adımlar atılacak? Uygulama takvimi ve öncelikli başlıklar nelerdir?

Kanun 9 Temmuz 2025 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanmasıyla birlikte yürürlüğe girmiştir. Bu açıdan ilk aşamada Kanun içerisinde yer alan mekanizmalara ilişkin alt mevzuat düzenlemeleri de yürürlüğe girecektir. Geçici maddelerimizde yer alan süreler çerçevesinde hem ETS pilot uygulama dönemi hem de kurumlarımızın planlama araçlarını gerçekleştirmesi gerekmektedir. Bu yönde Başkanlık olarak süreci belirlemeye ve tereddütleri ortadan kaldırmaya yönelik ağustos ayı içerisinde bir çalıştay gerçekleştireceğiz. Böylece kanun ve alt mevzuatın da yürürlüğe girmesiyle yıl sonuna doğru tüm uygulamalar yürürlük kazanacaktır.

- ETS sisteminin (ikincil mevzuat, pilot uygulamalar, vb) devreye girmesi için hangi tarihler

hedefleniyor?

Türkiye Emisyon Ticaret Sisteminin 2026 yılında pilot dönemle başlatılması öngörülmektedir. 2026 ve 2027 yılları emisyonlarını kapsayacak olan Pilot Dönemde kapsamdaki tesislerin sisteme entegrasyonunun sağlanması ve sistemin eksik yönlerinin tespit edilip gerekli iyileştirmelerin yapılması hedeflenmektedir. 2028 yılı emisyonları ile başlayacak olan Birinci Uygulama Döneminde ise azaltım hedeflerine gerçek anlamda hizmet eden güçlü bir sistemin hayata geçirilmesi planlanmaktadır. İklim Kanunumuzda iki önemli organ var: Karbon Piyasası Kurulu ve Danışma Kurulu... Yani bir tarafta Devlet diğer tarafta da özel sektör ve STK'lar... Devlet karar alırken her zaman özel sektör ve STK'ları dinleyecek. Bu yönüyle, iklim değişikliği gibi her sektörü yatay kesen bir alanda her kesimi karar alma mekanizmasına dâhil ediyoruz. Bu dünyada bile örnek bir uygulama olarak kabul edilebilir. ETS'nin kapsamına

vs. bizler sektörlerle, STK'larla ve kurullarla istişare ederek karar vereceğiz. Şunu belirtmek isterim ki, ülkemizde zaten 10 yıldır ETS'ye hazırlık anlamında sera gazı emisyonlarını elektrik ve sanayi sektörlerinde izliyoruz. Bu sebeple, ETS'de bu sektörler olacaklar. Emisyon hesaplaması ve doğrulaması yapılmayan bir sektörün ETS'de olması teknik olarak mümkün değil. Yaptığımız analiz çalışmaları, IDUKK ve Yeşil Mutabakat Elem Planımız bünyesinde tesis edilen Karbon Fiyatlandırma Çalışma Grubu tavsiyeleri kapsamında ilk başta elektrik üretim ve sanayi sektörlerinde faaliyet gösteren ve yıllık emisyon salımı belirli bir eşiğin (50.000 ton CO2 üzeri) üzerinde olan tesislerin olmasını adres gösteriyor. Bu sayede sistem kapsamının en az sayıda tesisle ama mümkün mertebe en yüksek emisyon salımını kapsayacak şekilde oluşturulmasını hedefliyoruz. Kapsam ve süreçleri çok kısa bir süre içerisinde paylaşmayı hedefliyoruz. Sistemin kapsam dâhilindeki tesisleri, piyasa mekanizması içerisinde

muhatap olacakları karbon salım maliyetiyle daha düşük karbonlu üretim yapmaya teşvik etmesi bekleniyor. Bu sayede hem ülkemizin yeşil dönüşümünün desteklenmesi hem de ekonomimizin uluslararası ticarette rekabetçiliğinin korunmasını hedefliyoruz. Teknik olarak çalışmaları tamamlanan ETS yönetmeliği görüşe açılacak olup görüşlerin alınması ve değerlendirmesi akabinde Eylül ya da Ekim ayında yürürlüğe girecektir ki diğer teknik altyapıları da yönetmeliğe göre tamamlansın ve sektör ne ile karşılaşacağını bilsin.

- İklim Kanunu ile tanımlanan "yeşil taksonomi" ve iklim teşvikleri" için özel sektörle iş birliği nasıl kurulacak? Kamu bankaları ve özel bankaların dahil edilmesi planlanıyor mu?

İklim değişikliği artık sadece çevresel bir mesele değil; ekonomik, sosyal ve teknolojik yönleriyle çok boyutlu bir kriz olarak karşımızda duruyor. Türkiye'nin iklim politikaları

da bu gerçeği esas alarak emisyon azaltımı, uyum ve yeşil dönüşüm çerçevesinde şekilleniyor. Bu dönüşüm sürecinin finansal temellerini oluşturan en önemli yasal dayanak ise Kanun'un 13. maddesidir. Bu madde, düşük karbonlu kalkınma hedefleriyle uyumlu yatırımların teşvik edilmesini esas alıyor ve yalnızca finansal destek değil, aynı zamanda risk azaltımı ve piyasaya erişim açısından da yeni imkânlar yaratmayı hedefliyor. Özellikle emisyon azaltma potansiyeli yüksek projeler ile sektörel teknolojik dönüşüm ihtiyacını karşılayan yatırımlar önceliklendirilecek. Bu doğrultuda Emisyon Ticaret Sistemi kapsamındaki sektörlerle odaklanarak hem kamu hem de özel sektör dönüşüm sürecine birlikte entegre edilecek. Böylece sektörel düzeyde etkinlik

» Devamı Sayfa 8'de

sağlanacak, iklim politikaları somut sonuçlar üretecek. Kamu kurumları kendi gelir kaynaklarını kullanarak hibe, finansman desteği ve garanti sistemleri geliştirebilecek, aynı zamanda yeşil sermaye piyasası araçlarının kullanımı yaygınlaştırılacak. Ayrıca iklim risklerinin sigortalanmasına yönelik modeller de destek kapsamında olacak. Bankalar bu süreçte hali hazırda hazırlar ve beklemektedirler. Onlar da BDDK'nın yayımlanmış olduğu yeşil varlık fonları gibi uygulamalarla bir yandan bu süreci ilerletmektedirler. Diğer yandan, gelirlerin yüzde 10'una kadar olan bölümü “adil geçiş” uygulamalarına tahsis edilebilecektir. Bu çok önemli bir düzenlemedir çünkü yeşil dönüşüm sürecinde ortaya çıkabilecek ekonomik ve sosyal etkilerin dengelenmesi, bu süreçten en çok etkilenecek kesimlerin desteklenmesi anlamına gelmektedir. Kısacası, bu kaynakla sadece karbon emisyonları değil, aynı zamanda dönüşümün yaratabileceği eşitsizlikler de hedef alınmaktadır. Bu da süreci hem daha kapsayıcı

hem de toplumsal olarak daha kabul edilebilir kılar. İkincil mevzuat çalışmalarımız başlamış durumda ve uygulama safhasına hazırlanıyoruz. ETS kapsamındaki sektörler için uygulama esasları oluşturuluyor, finansal destek sistemlerine dair detaylar netleştiriliyor, kurumsal rol paylaşımı tanımlanıyor. Bu süreç tüm paydaşların katkısıyla, koordinasyon içinde ve uygulamaya dönük bir perspektifle yürütülüyor. Yeşil dönüşüm bir tercih değil, ortak geleceğimizin inşasıdır. Bu süreci kimseyi geride bırakmadan, adil ve kapsayıcı bir yaklaşımla birlikte yürütmek zorundayız. Bugün atacağımız adımlar, daha dirençli, daha rekabetçi ve daha sürdürülebilir bir Türkiye'nin temellerini atacaktır.

- Kanunda yer alan “gömülü emisyonlar” ve “Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması (SKDM)” maddeleri doğrultusunda Türkiye'nin ihracatçı sektörlerini nasıl bir hazırlık süreci bekliyor?

Dünyada gerçekleşen yeşil dönüşüm dönemini kaçırmamak,

Türkiye'nin ve özel sektörün bu noktada en optimum seviyede faydalanmasını sağlamak için özel sektörün dönüşüm sürecine hâkim olması gerekmektedir. Hali hazırda özel sektör kamudan daha fazla hazırlıklı ve sürece hakimdir. Ancak yeni iş alanları ve istihdam olanakları oluşacağından özel sektörün yaklaşımını dünya örneklerini takip ederek buna göre konumlandırması gerekmektedir. Bir yatırımın gerçekten çevreci ve iklim değişikliğine etki etmeyen yatırım olup olmadığını belirleyen ve bu sayede uluslararası finans akışlarını hızlandıracak Türkiye Yeşil Taksonomisi de Kanun kapsamında kurulacağından özel sektörün finans akışlarını sağlaması için yatırımlarını buna göre şekillendirmesi gerekecektir. İklim Kanunu'ndan alınan yetkiyle faaliyete alınacak olan Türkiye Emisyon Ticaret Sistemi hayata geçtiğinde, kapsamdaki tesislerden belirli bir yıl içerisinde saldıkları emisyonu karşılık gelecek emisyon salım iznlerini (tahsisat) İklim Değişikliği Başkanlığına teslim etmeleri istenecektir. Tesisler

bu yükümlülüğü, kendilerine belirli oranlarda sağlanacak ücretsiz tahsisatlarla, ücretli olarak piyasaya sunulacak tahsisatlarla (birincil piyasa) ve kendi aralarındaki alışverişle elde edecekleri tahsisatlarla (ikincil piyasa) sağlayabileceklerdir. Bu noktada piyasa mekanizması içerisinde düşük emisyon yoğunluğuyla (birim ürün başına salınan emisyon) üretim yapan tesisler gelir elde etme fırsatını yakalayacakken, yüksek emisyon yoğunluğuna sahip tesisler için karbon maliyeti söz konusu olacaktır. Neticede sistem tesisleri zaman içerisinde hem daha düşük emisyon yoğunluğuyla üretime teşvik edecek hem de daha düşük karbon salımı sunan üretim teknolojilerinin üretime dahil edilmesine, geliştirilmesine ve transferine finansal açıdan imkân tanıyacaktır. Diğer taraftan sistem uluslararası ticarette de özel sektörümüzün rekabetçiliğinin korunmasına hizmet edecektir. Zira düşük emisyonlu üretim sağlayan tesislerimizin bir yandan uluslararası zeminde rekabetçiliği artarken diğer taraftan bu tesisler, karbon maliyetiyle

ülkemiz içerisinde muhatap olacak ve sınırdaki karbon düzenleme mekanizmasından daha az etkilenecektir. İklim Kanununda sistem üzerinden elde edilecek gelirlerin yeşil dönüşüm ve iklim değişikliği ile mücadele amaçları dışında kullanılmayacağı hükmü bulunmaktadır. Bu maddeden anlaşılabileceği üzere, sistem içerisinde elde edilecek gelirlerle, tesislerimiz, daha düşük karbonlu üretim sağlamak adına gerçekleştirecekleri yatırımlar için ihtiyaç duyacakları finansmana daha kolay ulaşabileceklerdir. İklim Kanunu, Cumhurbaşkanımızın ifade ettiği gibi yerli ve milli bir kanundur. Kanunun finansman hükümleri de yerli ve milli politikalarımızı geliştirmeye imkân tanıyor. İklim gelirleri bir kapalı devre sistem gibi yine yeşil dönüşüm yatırımlarına dönecek. Böylelikle, şirketlerimiz çağın gerektirdiği yatırımları kazan-kazan yöntemiyle bu gelirlerle uygulamaya geçirecek. Şirketlerimiz hem düşük emisyonlu üretime yönelecek hem de ticarette daha da kazançlı olacak.

SKD Türkiye Yönetim Kurulu Başkanı Ediz Günsel

‘İŞ DÜNYASI AÇISINDAN YENİ BİR SORUMLULUK DÖNEMİNE GİRİYORUZ’

- Türkiye'nin ilk İklim Kanunu'nun yasalaşmasını nasıl değerlendiriyorsunuz? SKD Türkiye olarak bu düzenlemeyi iş dünyası ve sürdürülebilir kalkınma açısından ne ölçüde önemsiyorsunuz?

İklim Kanunu, Türkiye'nin yeşil dönüşüm yolculuğunda uzun zamandır ihtiyaç duyduğu temel bir gerçeği nihayet ortaya koyuyor. Bu gelişmeyi iş dünyası adına son derece önemli ve olumlu bir adım olarak değerlendiriyoruz. Karbon fiyatlaması, Emisyon Ticaret Sistemi (ETS), net sıfır hedefleri ve iklim yatırımlarının yönlendirilmesi gibi başlıklarda artık daha net bir yönümüz var. Kanun, iş dünyasının sürdürülebilir kalkınma hedeflerine uyumlu olarak dönüşmelerine olanak sağlayan kapsamlı bir altyapı sunuyor. Ayrıca bu düzenlemenin özellikle finansal mekanizmalar açısından büyük bir potansiyel taşıdığını düşünüyoruz. Emisyon izin gelirleri, karbon piyasası gelirleri ve idari para cezalarının belirli oranları gibi yeni kaynaklar, yeşil dönüşümün finansmanına katkı sağlayacak önemli bir zemin oluşturuyor. Bu kaynakların yalnızca iklimle mücadele amaçlı kullanılması ve yüzde 10'a kadarlık kısmının adil geçiş için ayrılması, dönüşüm sürecine sosyal boyut da kazandıran önemli bir adım. Öte yandan, sera

gazı beyanlarında usulsüzlük ya da ETS yükümlülüklerinin yerine getirilmemesi gibi durumlara yönelik netleştirilen idari yaptırımlar ve denetim mekanizmaları, iş dünyasında sürecin ciddiyetinin altını çizen ve eşit uygulama ilkesini destekleyen önemli unsurlar. Tabii tüm bu adımların etkili şekilde hayata geçmesi için uygulama sürecinin mümkün olan en şeffaf ve kapsayıcı biçimde yürütülmesi gerekiyor. Diğer taraftan, sektör bazı emisyon azaltım hedeflerinin detaylandırılması, özel sektörü uygulamaya hazırlayacak teknik rehberlerin sunulması ve geçişin sosyal boyutuna yönelik ilave düzenlemelerin değerlendirilmesi gerektiğine inanıyoruz. Bu sayede iş dünyasının bu dönüşüme daha sağlıklı şekilde uyum sağlamasını kolaylaştıracaktır. SKD Türkiye olarak biz de iş dünyasının bu dönüşüm sürecine rehberlik etmeye devam edeceğiz. Politika gelişmelerine katkı sunan, uygulamaya dönük rehberler ve yol haritaları hazırlayan; kamu, özel sektör, akademi ve sivil toplumu aynı masa etrafında buluşturabilen bir köprü olma rolümüzü sürdürmekte kararlıyız. Bu kanunun ardından, şimdi asıl önemli olan birlikte, şeffaflık ve kapsayıcılık ilkesiyle bu dönüşümü uygulamaya taşımaktır.

- Kanunla birlikte “net sıfır emisyon hedefi”, “yeşil büyüme” ve “adil geçiş” ilkeleri yasal zemine kavuştu. Bu başlıkların özel sektör üzerindeki etkileri neler olacak? İş dünyasını ne gibi sorumluluklar bekliyor?

Net sıfır emisyon hedefi, her sektörü kendi karbon ayak izini yeniden hesaplamaya, azaltım stratejileri belirlemeye ve sürdürülebilir iş modelleri geliştirmeye yönlendiriyor. Bu hedefin sektörel bazda Ulusal Katkı Beyanı (UKB) ile tanımlanacak olması, şirketleri orta ve uzun vadeli iklim stratejileri hazırlamaya teşvik edecek. Dolayısıyla yalnızca çevresel değil, finansal ve operasyonel kararlar da bu perspektifle yeniden şekillenecek. Yeşil büyüme ise kalkınmayı çevresel sınırlar içinde gerçekleştirme vizyonunu yasal düzleme taşıyor. Bu, özellikle üretim, yatırım ve finans süreçlerinin yeniden tasarlanmasını zorunlu kılıyor. Karbon finansmanı, yeşil tahviller, Türkiye Yeşil Taksonomisi gibi yeni araçlar, iş dünyası için hem yeni yükümlülükler hem de fırsatlar barındırıyor. Kanunla getirilen Emisyon Ticaret Sistemi (ETS) ve birincil piyasa gibi mekanizmalarla karbon artık somut bir maliyet kalemi haline geliyor. Bu nedenle karbon yönetimi, artık her işletmenin gündelik ajandasına girmek

zorunda. Adil geçiş ilkesinin yasal tanım kazanması ise dönüşümün sosyal boyutunu göz ardı etmememiz gerektiğini hatırlatıyor. Özellikle fosil yakıt temelli sektörlerde çalışanlar, KOBİ'ler ve kırılgan gruplar bu süreçte desteklenmeli. Bu nedenle, özel sektör yalnızca kendi operasyonlarını dönüştürmekle kalmayıp, değer zincirinde yer alan paydaşlarını da sürece dahil ederek, kimsenin geride kalmamasını gözetmeli. İş dünyası açısından yeni bir sorumluluk dönemine giriyoruz. Şirketlerin sera gazı envanterlerini güncellemeleri, ETS kapsamına girip girmediklerini tespit etmeleri, karbon ayak izlerini hesaplayarak doğrulama süreçlerini başlatmaları ve iklim uyumlu stratejik planlarını hazırlamalarını öneriyoruz. Aynı zamanda finansal ve operasyonel süreçlerde iklim risklerinin analiz edilmesi, yeşil dönüşüme özel fon ve teşviklerin yakından takip edilmesi kritik önem taşıyor. Bu geçişin sağlıklı bir şekilde yönetilebilmesi için uygulamaya dair rehberlerin, sektörel yol haritalarının ve destek mekanizmalarının iş dünyasına şeffaf ve erişilebilir biçimde sunulması büyük önem taşıyor. SKD Türkiye olarak biz de bu noktada üzerimize düşen sorumluluğu yerine getirmeye, üyelerimizi bilgilendirmeye ve özel sektörün sürece uyumunu kolaylaştıracak araçlar sunmaya

devam edeceğiz.

- Kanunda yer alan “Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması”nın (SKDM) özellikle ihracat yapan sektörlerde ne tür etkiler doğurmasını bekliyorsunuz? Türkiye sanayisinin bu yeni kurallara uyum sürecine hazır olduğunu düşünüyor musunuz?

Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması (SKDM), Türkiye sanayisi için sadece çevresel değil, aynı zamanda jeoekonomik etkileri olan çok kritik bir eşik. İklim Kanunu'yla birlikte Türkiye'nin kendi ulusal SKDM sistemini kurmasına yönelik açık bir yetkilendirme yapılmış olması bu açıdan oldukça stratejik. Çünkü eğer Türkiye, Avrupa Birliği'nin CBAM mekanizmasıyla eşdeğer bir karbon fiyatlandırma sistemi uygularsa, ihracatçılarımız AB'ye ek bir karbon vergisi ödemekten muaf tutulabilecek. Bu durum, Emisyon Ticaret Sistemi'nin (ETS) sadece bir çevre politikası değil, aynı zamanda güçlü bir rekabet enstrümanı olduğunun altını çiziyor.

Ülkemizin ihracatının yüzde 42'si AB'ye yapılıyor ve bu pazarda kalıcı olmak

artık sürdürülebilir üretimden geçiyor. Bu, özellikle çimento, demir-çelik, alüminyum, gübre, elektrik ve hidrojen gibi karbon yoğun sektörler için ciddi bir dönüşüm anlamına geliyor. SKDM, Türkiye’de sanayide uzun süredir ihtiyaç duyulan yeşil dönüşümü hızlandıran önemli bir kaldıraç oldu. Artık sanayiciler, üretim süreçlerindeki karbon ayak izlerini azaltmadan rekabet edemeyeceklerini net bir biçimde görüyorlar. Özellikle 2027’de başlayacak sertifika alım ve teslim dönemine kadar geçecek süre, bu açıdan çok kritik. Şu anda mali

yükümlülük yok ama ürünlerin karbon emisyonlarının eksiksiz raporlanması gerekiyor. Yani teknik altyapıların bugünden kurulması, izleme ve raporlama sistemlerinin devreye alınması şart. Türkiye sanayisinin bu sürece hazır olup olmadığına gelince, büyük ölçekli firmalar bu konuda ciddi adımlar atıyor ve stratejik planlamalarını yapıyorlar. Ancak KOBİ’ler için tablo biraz daha farklı. Bu noktada farkındalık oluşturmak, teknik kapasiteyi artırmak ve özel destek mekanizmalarını devreye almak gerekli. Biz SKD Türkiye olarak, bu ekosistemin her parçasına

ulaşmak için çalışıyoruz. Yol haritaları hazırlıyor, uygulama rehberleri oluşturuyor, kamu-özel sektör iş birliklerini teşvik ediyoruz. Bu çabalar kapsamında, 115 üyemizin de katıldığı SKD Türkiye Kurumsal Sürdürülebilirlik Olgunluk Anketi 2025 sonuçlarına göre, şirketlerin yalnızca yüzde 44’ü tedarikçilerini sürdürülebilirlik kriterlerine göre değerlendiriyor. Bu bulgu, özellikle KOBİ’lerin de dahil olduğu tedarik zinciri ekosisteminde sürdürülebilirlik farkındalığının ve uygulama kapasitesinin daha fazla desteklenmesi gerektiğini

ortaya koyuyor.

- Yerel iklim eylem planlarının hazırlanması sürecine iş dünyasının katılımı nasıl sağlanmalı? SKD Türkiye bu noktada ne tür bir köprü görevi üstlenebilir?

Yerel iklim eylem planlarının etkili olabilmesi için özel sektörün sürece erken aşamada, aktif biçimde dahil edilmesi şart. Çünkü uygulama sahası çoğu zaman yerel düzeyde şekilleniyor ama etki alanı doğrudan iş dünyasını kapsıyor. SKD Türkiye olarak, üyelerimizle

birlikte Türkiye ekonomisinin yaklaşık dörtte birini temsil ediyoruz. Bu ölçekte bir temsil gücüyle yerel yönetimler ve özel sektör arasında köprü kurmak, bizim için doğal bir sorumluluk. Bu çerçevede, farklı sektörlerden paydaşları bir araya getirerek karşılıklı bilgi akışı ve ihtiyaç analizi yapılmasını sağlıyoruz. SKD Türkiye olarak, “Bu dönüşümü birlikte nasıl başarabiliriz?” sorusunu merkeze alan bir anlayışla, iş dünyasını karar alma süreçlerine dahil edecek kapsayıcı platformlar oluşturmaya devam ediyoruz.

SHURA Enerji Dönüşümü Merkezi Direktörü Alkım Bağ Güllü

‘ELEKTRİK TALEBİNDE HIZLI BİR ARTIŞ ÖNGÖRÜLMEKTEDİR’

- İklim Kanunu, Türkiye’nin enerji dönüşüm sürecini nasıl etkiler? Bu düzenleme, SHURA’nın önerdiği uzun vadeli temiz enerji vizyonu ile örtüşüyor mu?

İklim Kanunu, Türkiye’nin iklim değişikliğiyle mücadelesine yönelik ilk kapsamlı yasal çerçeveyi oluşturarak ülkenin uzun vadeli iklim ve enerji politikalarının yönünü belirleyecek önemli bir adım niteliğindedir. Kanun, net sıfır emisyon hedefi doğrultusunda tüm kamu kurum ve kuruluşlarının sera gazı azaltım faaliyetlerini planlamasını zorunlu kılmakta; yenilenebilir enerji kullanımının artırılması, elektrifikasyonun yaygınlaştırılması, temiz teknolojilerin geliştirilmesi gibi enerji dönüşümünü doğrudan ilgilendiren başlıklara güçlü vurgu yapmaktadır. Bununla birlikte, kanun kapsamında Emisyon Ticaret Sistemi (ETS) Türkiye’de yasal zemine kavuşturulmuş, ulusal tahsisat planları, piyasa işletmecileri, esneklik ve piyasa istikrarı mekanizmaları gibi unsurlar ayrıntılı biçimde tanımlanmıştır. Ayrıca adil geçiş ve yerel düzeyde planlama gibi unsurlar da kanunda yer bularak dönüşümün sosyal boyutuna dikkat çekilmiştir. Kanunda öne çıkan yenilenebilir enerji, elektrifikasyon, temiz teknolojiler ve adil geçiş gibi kavramlar, SHURA’nın önerdiği uzun vadeli temiz enerji vizyonunun temel yapı taşlarını oluşturmaktadır. Özellikle ETS’nin, Türkiye’nin Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması (SKDM) etkilerini yönetmede ve karbonsuz bir enerji sistemine geçişte oynayacağı rol kritik önemdedir. Bu yönleriyle İklim Kanunu, Türkiye için ileriye dönük güçlü bir adım olmakla birlikte; uygulama derinliği, enerji dönüşümüne entegrasyonu ve bağlayıcılık düzeyi açısından gelişime açık noktalar barındırmaktadır.

Bugün itibarıyla enerji politikalarında orta vadeli hedefler tanımlanmış olsa da 2035 sonrası döneme dair ayrıntılı hedefler ve eylem planları henüz netleşmemiştir.

Bu çerçevede, önümüzdeki dönemde aşağıdaki konuların ele alınması büyük önem taşımaktadır:

- İklim politikalarının (örneğin Ulusal Katkı Beyanı’nın) net sıfır hedefiyle uyumlu biçimde güncellenmesi,
 - Sektörel bazda net sıfır hedeflerine yönelik yol haritalarının geliştirilmesi,
 - Fosil yakıt yatırımlarına –özellikle kömür– dair çelişkileri ortadan kaldıracak çıkış vizyonunun tanımlanması,
 - ETS kapsamına hangi sektörlerin dahil olacağı, tahsisat yöntemleri, ücretsiz tahsisat sınırları ve emisyon azaltım etkileri gibi detayların netleştirilmesi,
 - Kavramsal olarak sıklıkla vurgulanan “adil geçiş”in yerel düzeyde nasıl uygulanacağı, hangi bölgelerin öncelikli olacağı ve fonlara erişim kriterlerinin açıklığa kavuşturulması,
 - Fosil yakıt bağımlı bölgeler için ekonomik dönüşüm planlarının hazırlanması,
 - Yerel iklim eyleminin uygulanabilmesi için gerekli kurumsal kapasite ve kaynak altyapısının oluşturulması,
 - Sektörel ve bölgesel eylemler için zaman çizelgeleri, uygulama sorumlulukları ve performans izleme sistemlerinin kurulması.
- Sonuç olarak, İklim Kanunu’nun sunduğu bu yasal çerçevenin etkili ve kalıcı sonuçlar doğurabilmesi için yukarıdaki başlıklarda netleşmeye ve derinleşmeye ihtiyaç duyulmaktadır.
- Kanun, net sıfır emisyon hedefini ulusal bir ilke olarak tanımlıyor. Bu hedefin gerçekleştirilmesinde**

elektrik üretiminde yenilenebilir kaynaklara geçiş ne ölçüde belirleyici olacak?

Kanun, net sıfır emisyon hedefini ulusal bir ilke olarak tanımlayarak enerji sektörünün –özellikle de elektrik üretiminin– karbonsuzlaştırılmasını stratejik bir zorunluluk haline getirmektedir. Türkiye’nin toplam sera gazı emisyonlarının yaklaşık yüzde 74’ü enerji sektöründen kaynaklanırken, enerji kaynaklı emisyonlarda en büyük payı (yaklaşık yüzde 40) elektrik üretimi oluşturmaktadır. Ayrıca, fosil yakıtlara bağımlı olan sanayi, ulaştırma ve binalar gibi enerji yoğun son kullanım sektörlerinin karbonsuzlaştırılmasında elektrifikasyon temel bir strateji olarak öne çıkmaktadır. Bu sektörlerdeki elektrifikasyonun artırılması ve ortaya çıkacak ilave elektrik talebinin temiz kaynaklardan karşılanması, net sıfır hedefinin kilit unsurlarındandır. Bu nedenle Türkiye’de önümüzdeki yıllarda elektrik talebinde hızlı bir artış öngörülmektedir. SHURA’nın net sıfır analizleri, 2053 yılında elektrik talebinin 2020 seviyesinin yaklaşık 2,5 katına çıkacağını öngörmektedir. Elektrik sektörünün karbonsuzlaştırılmasında ise yenilenebilir enerji kaynakları; temiz, yerli, sürdürülebilir ve maliyet açısından rekabetçi çözümler olarak öne çıkmaktadır. Gelişen teknolojiler ve hızla düşen maliyetler sayesinde, yenilenebilir enerji sadece iklim hedefleri için değil, aynı zamanda enerjide dışa bağımlılığın azaltılması, arz güvenliğinin artırılması ve ekonomik erişilebilirliğin sağlanması açısından da stratejik bir araç haline gelmiştir. Özellikle rüzgar ve güneş enerjisindeki maliyet düşüşleri, bu kaynakların hem Türkiye’de hem dünyada yatırımların odağı haline geldiğini göstermektedir. 2053 net sıfır hedefi, ancak

elektrik üretiminin büyük ölçüde yenilenebilir enerjiye dayalı bir sistemle sağlanması halinde mümkün olabilir. Nitekim Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, 2035 yılına kadar rüzgar ve güneş enerjisi kurulu gücünü yaklaşık dört kat artırarak 120 GW’a ulaştırmayı hedeflemektedir. Bu dönüşümün başarısı için sadece üretim kapasitesinin artırılması değil; aynı zamanda şebeke esnekliği, enerji depolama, dijital altyapı ve piyasa reformları gibi destekleyici unsurların da güçlü biçimde hayata geçirilmesi gerekmektedir. Sonuç olarak, yenilenebilir enerjiye geçiş, Türkiye’nin net sıfır hedefinin gerçekleştirilmesinde merkezi ve vazgeçilmez bir rol oynamaktadır. Bu doğrultuda atılacak adımlar, yalnızca iklim hedefleri açısından değil, ekonomik kalkınma ve enerji güvenliği bakımından da kritik önem taşımaktadır.

‘YENİ NESİL İKLİM TEKNOLOJİLERİ, TÜRKİYE İÇİN ÖNEMLİ FIRSATLAR BARINDIRMAKTADIR’

- İklim Kanunu temiz teknolojilerin geliştirilmesine dair çerçeve sunuyor. Sizce hangi alanlarda (örneğin batarya, dijital şebekeler, hidrojen) öncelikli ve hızlandırılmış teknoloji destekleri gerekiyor?

İklim Kanunu, temiz teknolojilerin geliştirilmesini ve yaygınlaştırılmasını iklim politikalarının temel araçlarından biri olarak tanımlamaktadır. Bu çerçevede teknoloji yatırımları, Ar-Ge, teknoloji transferi ve kapasite inşası gibi alanlarda kamu politikalarıyla yönlendirme yapılması öngörülmektedir. Ancak bu hedeflerin somut sonuçlara dönüşmesi, hangi teknolojilerin öncelikli olarak destekleneceğine dair

açık ve hedefli stratejilerin oluşturulmasına bağlıdır.

Enerji dönüşümünün hızlanması açısından desteklenmesi gereken öncelikli teknoloji alanları şunlardır:

- Enerji depolama: Değişken yenilenebilir kaynakların şebekeye entegrasyonu için batarya sistemleri kritik önemdedir.
- Dijital şebekeler: Dağıtık üretim, elektrikli araçlar ve talep tarafı yönetimi için dijital altyapılar gereklidir.
- Yeşil hidrojen ve sentetik yakıtlar: Sanayi, denizcilik ve havacılık gibi elektrifikasyonu zor sektörlerde çözüm sunar.
- Isı pompaları: Binalar ve sanayide doğal gaz ve kömür kullanımının azaltılmasına katkı sağlar.

- Elektrikli araçlar ve şarj altyapısı: Ulaştırma emisyonlarını azaltmak için temel teknolojilerdir.
- CCUS teknolojileri: Elektrifikasyonla çözilemeyen sanayi süreçlerinin karbonsuzlaştırılması için gereklidir.

Dünyadaki son teknoloji dalgasını oluşturan yeni nesil iklim teknolojileri, Türkiye için önemli fırsatlar barındırmaktadır. Bu fırsatlardan yararlanmak için Türkiye’nin proaktif bir yaklaşımla stratejik önceliklerini belirlemesi ve gerekli destek mekanizmaları ile düzenlemeleri zamanında hayata geçirmesi kritik önem taşımaktadır. Bu alanlarda yalnızca özel sektör inisiyatifine güvenmek yeterli olmayacaktır; kamunun Ar-Ge faaliyetlerine destek vermesi, prototip projelere yatırım yapılması, düzenleyici çerçevenin oluşturulması ve ilgili piyasa altyapısının hazırlanması gerekmektedir.

Efor Holding CEO'su Ahmet Demir: Türkiye, küresel enerji dönüşümünün tam merkezinde yer alıyor

Efor Holding CEO'su
Ahmet Demir

Yenilenebilir enerji alanında Türkiye'nin yükselen oyuncularından Efor Holding, 280 milyon dolarlık Nordex iş birliğiyle hayata geçirdiği rüzgar yatırımıyla enerji sektöründe güçlü bir konum kazanıyor. Efor Holding CEO'su Ahmet Demir, küresel enerji dönüşümünün ayrıntılarını, Türkiye'nin stratejik fırsatlarını ve şirketin 2030 vizyonundaki büyük hedeflerini tüm detaylarıyla gazetemiz için anlattı.

Mehmet Ekici / İstanbul

Enerji sektörü, hızla dönüşen küresel dinamiklerin etkisiyle yeni bir çağın eşiğinde. Fosil yakıtların yerini alan yenilenebilir enerji kaynakları, dijitalleşme ve depolama teknolojileri sektörün yapısını kökten değiştiriyor. Türkiye ise bu dönüşümde hem coğrafi avantajları hem de genç nüfusu ve dinamik iş dünyasıyla kritik bir oyuncu haline geliyor. Efor Holding CEO'su Ahmet Demir, şirketin yenilenebilir enerji yatırımlarındaki stratejisini, kamu-özel sektör iş birliklerine bakışını, Nordex ortaklığını ve önümüzdeki dönemde yurt içi ve yurt dışında gerçekleştirmeyi planladıkları projeleri gazetemize özel anlattı.

"ARTIK DÜNYA FOSİL YAKITI TERK EDİYOR"

Yenilenebilir enerji, küresel ölçekte yalnızca bir enerji politikası tercihi değil; ekonomik sürdürülebilirliğin, çevresel sorumluluğun ve teknolojik dönüşümün temel eksenlerinden biri haline geldi. Bu bağlamda, dünya enerji sistemlerinde nasıl bir evrim yaşanıyor? Türkiye'nin bu küresel dönüşümdeki yeri, fırsatları ve stratejik eşiği nasıl değerlendiriyorsunuz? Efor Holding olarak bu büyük dönüşümde nasıl bir pozisyon hedefliyorsunuz?

Küresel ölçekte baktığımızda enerji altyapısı, sistemleri ve teknolojilerinin durmadan değiştiğini, geliştiğini, dönüşüm geçirdiğini görüyoruz. Artık fosil yakıtlardan çıkış süreci var, dünya genelinde fosil yakıtı terk etmek üzere ciddi bir yönelim söz konusu. Bunun yerine daha sağlıklı, çevreye duyarlı, karbon ayak izini azaltmaya yönelik yeni teknoloji ve kaynaklara geçiş yaşanıyor. Ancak bu dönüşüm kendi içinde farklı sınıflara ayrılıyor; her kaynağın ve teknolojinin artıları, eksileri var. Ayrıca bu dönüşüm bölgeden bölgeye,

ülkeden ülkeye, kıtadan kıtaya farklılık gösteriyor. Biz Efor Holding olarak özellikle enerji politikaları, teknolojileri ve şebeke altyapı yatırımlarına çok dikkat ediyoruz. Çünkü enerjinin kaynağı ülkelerin durumuna göre belirleniyor. Küresel anlamda yenilenebilir enerjide hala gidilecek çok yol olduğunu düşünüyoruz. Çin, Amerika, Avrupa gibi ülkelerde uzun yıllardır devam eden bu dönüşümü Türkiye'ye adapte etmek, Türkiye'ye uyarlamak istiyoruz. Küresel enerji sisteminden farklı bir yöne gitme şansımız yok,

hatta gitmemiz mümkün değil. Dolayısıyla teknolojinin tam ortasında durarak güneş, rüzgar, jeotermal gibi kaynakları portföyümüze katacağız.

Depolama konusu da büyük önem taşıyor. Enerji depolamayı sadece küçük batarya olarak görmek doğru değil. Akıllı evlerin duvarları, masalar hatta arabaların tabanları bile enerji depolama kapasitesine sahip olabilir. Bu teknolojiler şebekenin sağlığı ve sürdürülebilirlik açısından kritik.

Enerjiyi en hesaplı ve verimli şekilde depolayıp tüketmek gerekiyor. Böylece ne zaman üreteceğimizi, ne kadar depolayacağımızı planlayarak şebekeyi sağlıklı tutabiliriz.

Türkiye'de enerji potansiyeli oldukça yüksek ve enerjiye yönelik talep canlı. Biz Efor Holding olarak yeni vizyonumuzda enerjide büyümeyi hedefliyoruz. 2025'ten 2030'a kadar kurulu gücümüzü beş kat artırarak bin megavata çıkarmak için çalışıyoruz. Burada sadece rüzgar veya güneş değil, farklı enerji kaynaklarını da kullanabiliriz. Aynı zamanda dijitalleşme sürecini

de bu yatırımların içinde önemsiyoruz.

Efor Holding olarak enerjide ciddi bir aktör olmayı hedefliyoruz. Artan enerji ihtiyaçlarını stratejik şekilde karşılamak için yoğun gayret gösteriyoruz. Ancak bunun kısa sürede olması mümkün değil çünkü önümüzde politikalar, değişen piyasa koşulları ve teknolojik gelişmeler var. Dün en iyi teknolojiyle yapılmış bir yatırım, bugün verimli olmayabiliyor. Bu nedenle teknolojiyi yakından takip etmek ve yatırımlarımızı ona göre şekillendirmek zorundayız.

"SADECE ÜRETMEK DEĞİL, ÇEVREYE FAYDA SAĞLAMAK ÖNCELİĞİMİZ"

Efor Holding'in enerji alanındaki uzun vadeli vizyonunu şekillendiren temel dinamikler nelerdir? Değişen piyasa dengeleri ve regülasyonlar karşısında grubun stratejik reflekslerini nasıl tanımlarsınız?

Her şey stratejiyle başlıyor. Stratejiniz yoksa yol haritanız olmaz, ne yapacağınızı bilemezsiniz. Hedefi olmayan yelkenliye rüzgarın yardım etmeyeceği gibi, biz de iyi bir stratejiyle ilerlemeliyiz. Bizim için stratejide bölgesellik, kaynaklar ve teknoloji önemli. Bulunduğumuz coğrafya savaşlar ve çatışmalarla çevrili; bu yüzden doğalgaz veya başka bir kaynağa bağımlı olmak farklı sonuçlar doğuruyor. Bu nedenle stratejimizi daha esnek, dengeli ve bölgedeki kaynakları gözetenek oluşturuyoruz.

Bizim stratejimiz, Türkiye'de ve dünyada enerjiye yatırım yapmak üzerine kurulu. Daha gidecek çok yol var. Bu stratejiye teknoloji ve sürdürülebilirliği de ekliyoruz. Akıllı enerji çözümlerini yakından takip ediyor, gelişmelere hızlı adapte oluyoruz. Özellikle rüzgar enerjisinde Avrupa ve Çin'deki gelişmeleri yakından izliyoruz. Sürdürülebilirlik ise çok önemli; enerji üretirken çevresel sorumluluğumuzu da göz önünde bulunduruyoruz. Sadece üretmek değil, çevreye fayda sağlamak ve zarar vermemek önceliğimiz.

"KAMU-ÖZEL SEKTÖR DİYALOGLARININ GÜÇLENDİRİLMESİ SÜRDÜRÜLEBİLİR VE UZUN VADELİ MODELLER GELİŞTİRİLMESİ GEREKİYOR"

Kamu-özel sektör iş birliği modelleri sizce enerji projelerinin geliştirilmesinde yeterince etkili kullanılıyor mu? Bu alandaki potansiyeli artırmak için nasıl bir model önerirsiniz?

Kamu sektörü çok önemli. Kamu politikaları ve regülasyonlar, yatırımcı için kritik. Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde politikalar hızlı değişebiliyor. YEKDEM ve YEKA gibi modeller yatırımcıları canlandırdı, ciddi fayda sağladı. Ancak zaman zaman değişen politikalar, yatırımcı beklentilerinin dışında gelişebiliyor. Örneğin, güneş paneli üretiminde ciddi yatırımlar yapıldı ama küçük bir regülasyon değişikliği atıl kapasiteye yol açtı. Bu durum panel üreticilerini zor durumda bıraktı, ne yapacaklarını bilemez hale getirdi.

Bu yüzden kamu ve özel sektörün birbirini iyi anlaması gerekiyor. Son dönemde yaşanan bu tür örnekler iş birliğinin önemini gösteriyor. Önümüzdeki günlerde hibrit santraller ve depolama gibi alanlar çok değerli olacak. Bu alanlarda kamu ve özel sektörün birlikte hareket etmesi şart. Avrupa ve Amerika'da politikalar uzun süre sabit kalıyor. Türkiye'de ise hızlı değişiklikler risk oluşturuyor. Bu nedenle kamu-özel sektör

diyaloglarının güçlendirilmesini, sürdürülebilir ve uzun vadeli modeller geliştirilmesini arzu ediyoruz.

Efor Holding olarak hibrit modellerde ve enerji depolamada güçlü oyuncular olmayı planlıyoruz. Kamu teşvikleri yatırımcılara destek sağlıyor, bu olumlu bir gelişme. Biz de bu iş birliklerini büyütmek ve dağıtım ağını yaygınlaştırmak için çaba gösteriyoruz.

"İKİ MARKA BİRBİRİNE ÇOK YAKIŞIYOR"

Efor Holding olarak Nordex iş birliğiyle hayata geçirdiğiniz 280 milyon dolarlık rüzgâr enerjisi yatırımı, şirketinizin enerji portföyünde nasıl konumlanıyor? Bu ölçekli bir yatırımın stratejik önceliklerinizle nasıl örtüştüğünü ve grubun uzun Vadeli enerji vizyonuna nasıl katkı sağladığını paylaşır mısınız?

Efor Holding olarak Nordex ile yaptığımız stratejik iş birliği bizim için çok değerli ve gelecek vizyonumuzun önemli bir parçasını oluşturuyor. Bildiğiniz gibi, Efor Holding sadece enerji alanında değil, kömür, gübre ve gayrimenkul gibi farklı sektörlerde de güçlü bir yapıya sahip. Hatta önümüzdeki dönemde hububat sektörünü de portföyümüze katmayı planlıyoruz. Bu çok sektörlü yapı, bize küresel ayak izimizi güçlendirme ve doğru iş ortaklarıyla stratejik adımlar atma fırsatı sunuyor.

Nordex, yenilenebilir enerji alanında kendini geleceğe iyi konumlandırmış, güçlü ve güvenilir bir marka. Biz de bu

'BÜYÜME STRATEJİMİZDE, SADECE TÜRKİYE'DE DEĞİL KÜRESEL ÖLÇEKTE DE GÜÇLÜ BİR OYUNCU OLMAK ÖNEMLİ'

• 2030 yılına kadar 1000 MW'ın üzerinde kurulu güce ulaşma hedefi, şirketinizin ölçek büyüme ve etki alanını genişletme kararlılığını ortaya koyuyor. Bu çerçevede önümüzdeki dönemde gündeminizde hangi yeni yatırımlar ve projeler var? Özellikle yurt dışı açılımı konusunda hangi pazarlar radarınızda?

2030 hedefimiz, şirketimizin hem ölçek hem de etki alanı açısından ciddi bir büyüme kararlılığını ortaya koyuyor. Bu hedef doğrultusunda, mevcut enerji portföyümüzü genişletmek ve yeni projeleri hayata geçirmek için kapsamlı planlarımız var.

Efor Holding olarak sadece enerji sektörüne odaklanmıyoruz; aynı zamanda gübre, içecek, kömür ve inşaat gibi sektörlerde de faaliyetlerimizi sürdürüyoruz. Bu çok sektörlü yaklaşım, bizi

ekonomik dalgalanmalara karşı daha dirençli kılıyor. Ancak enerji, bizim için lokomotif sektör ve burada büyüme önceliğimiz.

Türkiye içindeki büyümemizin yanı sıra yurt dışı pazarlara açılmayı da planlıyoruz. Özellikle Avrupa piyasalarını yakından takip ediyoruz ve bu bölgede yatırım fırsatları için görüşmelerimiz devam ediyor. 2025 sonuna kadar yurt dışındaki ilk enerji yatırımlarımızı başlatmayı hedefliyoruz.

Büyüme stratejimizde, sadece Türkiye'de değil, küresel ölçekte güçlü bir oyuncu olmak önemli. Bu yüzden enerji alanında olduğu gibi inşaat, gıda ve diğer sektörlerde de yurt dışı ortaklık ve projeler geliştiriyoruz. Örneğin, Karadağ'da bazı inşaat projelerimiz bulunuyor ve bu alandaki tecrübemizi yurt

dışına taşımak istiyoruz.

Dijital altyapı ve insan kaynakları yatırımlarımıza da büyük önem veriyoruz. Geleceğin enerji sektöründe rekabetçi kalabilmek için teknolojiyi yakından takip ediyor, genç ve yetenekli kadrolarımızla dinamik bir yapı oluşturuyoruz.

Kısacası hem iç pazarda hem de uluslararası arenada etkinliğimizi artırmak, sürdürülebilir büyümeyi sağlamak için güçlü adımlar atıyoruz ve 2030 vizyonumuzu bu temel üzerinde şekillendiriyoruz.

Sözlerini sonlandırırken Demir, "Efor Holding, insan kaynakları, dijital altyapı ve sektör tecrübesiyle geleceğe vizyoner bir yaklaşımla ilerliyor. Dünya ve ülke koşullarındaki belirsizliklere rağmen büyüme arzusu ve stratejik planlarla yoluna devam ediyor" şeklinde konuştu.

bilinçle, 280 milyon dolarlık rüzgâr enerjisi yatırımı ortak akılla, özenle planlayarak hayata geçiriyoruz. Bu yatırımla enerji portföyümüzü ciddi şekilde genişletmeyi hedefliyoruz.

Nordex ile iş birliğimiz

sadece yatırımın büyüklüğüyle değil uzun vadeli stratejik partnerlik açısından da önem taşıyor.

İki markanın birbirine çok yakıştığını düşünüyorum. Ortak vizyonumuz, 2030 hedeflerimize birlikte ulaşmak

ve enerji sektöründe kalıcı bir etki yaratmak üzerine kurulu. Bu iş birliğinin hem ülkemiz hem de şirketimizin sürdürülebilir büyüme stratejileri için büyük katkı sağlayacağına inanıyoruz.

Brezilya ve Hindistan savunma, yenilenebilir enerji, sağlık gibi alanlarda iş birliğini geliştirmek istiyor

Brezilya Devlet Başkanı Luiz Inacio Lula da Silva ile Hindistan Başbakanı Narendra Modi, ticaret, yatırım, altyapı, savunma, güvenlik, sağlık, ilaç sanayi, yenilenebilir enerji, uzay ve gıda gibi kritik alanlarda iş birliğini geliştirme konusunda mutabakata vardı.

Lula da Silva, dün, başkent Brasilia'da, BRICS zirvesi kapsamında ülkede bulunan

Lula da Silva ve Modi, ticaret, yatırım, altyapı geliştirme, savunma, güvenlik, sağlık, ilaç sanayi, yenilenebilir enerji, uzay ve gıda alanlarında ilişkilerin güçlendirilmesine yönelik bir dizi anlaşma imzaladı.

Modi'yi kabul etti.

Rio de Janeiro kentindeki BRICS zirvesi sonrası gerçekleşen buluşmada Lula da

Silva ve Modi, ticaret, yatırım, altyapı geliştirme, savunma, güvenlik, sağlık, ilaç sanayi, yenilenebilir enerji, uzay ve

gıda alanlarında ilişkilerin güçlendirilmesine yönelik bir dizi anlaşma imzaladı.

Brezilya Devlet Başkanı Lula da Silva, mevcut ticaret hacminin artırılması gerektiğini vurgulayarak, iki ülke arasındaki iş birliğinin hem ekonomik hem stratejik alanlarda daha ileri taşınması gerektiğini belirtti.

Hindistan Başbakanı

Modi, görüşmeye dair sosyal medya platformu X'ten yaptığı açıklamada, "Hindistan-Brezilya ilişkilerini geliştirmek adına verimli bir görüşme gerçekleştirdik" ifadesini kullandı.

Modi, iki ülkenin ticareti çeşitlendirme ve artırma konusunda büyük potansiyele sahip olduğunu kaydetti.

İklim Kanunu ile yenilenebilir enerji yatırımlarında yeni dönem

İklim Kanunu, iklim değişikliği kaynaklı krizlerin ve zararların olumsuz etkilerini en aza indirmeyi hedefleyen yasal bir düzenleme. Yeşil istihdamın artırılması, yenilenebilir enerji yatırımlarının teşvik edilmesi ve karbon ayak izinin azaltılması gibi adımlarla, ekonomik büyümenin çevresel sürdürülebilirlikle uyumlu hale getirilmesi amaçlanıyor. İklim Kanunu ile ayrıca, yeşil dönüşüm sürecinin toplumsal farkındalığı artırarak, bireylerin ve işletmelerin çevre dostu uygulamaları benimsemeleri de teşvik edilecek.

İklim Kanunu, Türkiye'nin net sıfır emisyon hedefi doğrultusunda enerji ve iklim politikalarında kapsamlı bir dönüşüm başlatıyor. TÜREB Başkanı Dr. İbrahim Erden bu düzenlemelerle birlikte, yenilenebilir enerji sektörünün finansal teşviklere erişiminin artacağını, iklim hedeflerine uyumlu yatırımların öncelik kazanacağını vurguladı.

RÜZGAR ENERJİSİ DE DAHİL DÜŞÜK KARBONLU ENERJİ ÜRETİMİ DESTEKLENECEK

Yenilenebilir enerji ve rüzgar enerjisi yatırımları açısından kanun hakkında değerlendirmelerde bulunan Türkiye Rüzgar Enerjisi Birliği (TÜREB) Başkanı Dr. İbrahim Erden, "İklim kanununda

yer alan 'Emisyon Azaltımı İçin Yenilenebilir Enerji Önceliği' maddesi ile net sıfır emisyon hedefi kapsamında, yenilenebilir enerji kullanımının artırılması, enerji, su ve ham madde verimliliği, temiz teknolojilerin yaygınlaştırılması gibi önlemler kamu kurumları ve özel sektör için zorunlu hale geliyor. Rüzgar enerjisi de dahil olmak üzere, düşük karbonlu enerji üretim teknolojilerinin

desteklenmesi hedefleniyor. Kanunun 'Planlama Araçlarında Entegre Enerji Politikaları' maddesi ile yerel ve ulusal ölçekte hazırlanacak tüm strateji, plan ve programlarda yenilenebilir enerji yatırımları öncelik olacak. Her ilde İl İklim Değişikliği Koordinasyon Kurulu kurulacak; bu kurullar vasıtasıyla yerel ölçekte enerji politikaları geliştirilecek. Türkiye Yeşil Taksonomisi oluşturularak çevresel hedeflere katkı sağlayan ekonomik faaliyetlerin (rüzgar, güneş vb.) sınıflandırılması sağlanmış olacak. Finansman ve Teşvik Mekanizmaları maddesi ile Emisyon Ticaret Sistemi (ETS) gelirleri başta olmak üzere, elde edilen tüm gelirler iklim dostu yatırımların desteklenmesinde kullanılacak. Rüzgar enerjisi gibi emisyon azaltım potansiyeli yüksek yatırımlar, hibe, sigorta, yeşil tahvil, garanti mekanizmaları ve diğer finansal araçlar yoluyla desteklenecek" dedi.

YENİLENEBİLİR ENERJİ SEKTÖRÜNÜN FİNANSAL TEŞVİKLERE ERİŞİMİ ARTACAK

Türkiye'de kurulacak Ulusal

Emisyon Ticaret Sistemi ile karbon fiyatlandırma uygulamaları devreye gireceğini dile getiren Erden, "Elektrik üretim sektöründeki emisyonların izlenmesi ve tahsisatlara bağlanması süreci başlayacak. EPIAŞ, ETS piyasasının işletmecisi olurken, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, ETS piyasasına yönelik piyasa gözetimi ve denetimi yapacak. Tüm ilgili kurumların plan ve stratejilerini güncellemek için son tarih 31 Aralık 2027. Bu düzenlemelerle birlikte, yenilenebilir enerji sektörünün finansal teşviklere erişimi artacak, iklim hedeflerine uyumlu yatırımlar öncelik kazanacak. Yatırımcılarımızın, yerel yönetimlerin ve ilgili tüm paydaşların süreci yakından takip etmeleri ve planlamalarını İklim Kanunu ile uyumlu şekilde revize etmeleri büyük önem taşıyor" açıklamasında bulundu.

CW Enerji, Tekirdağ'da güneş paneli yatırımlarını hızlandırdı

CW Enerji, yenilenebilir enerji kullanımını yaygınlaştırmak ve çevreye duyarlı uygulamaları artırmak için Türkiye genelinde projelerini hız kesmeden sürdürüyor.

CW Enerji, Tekirdağ'daki bir fabrikanın çatısına kurduğu yeni sistemle hem çevresel fayda sağladığını hem de sanayi kuruluşlarının enerji maliyetlerini azaltmaya katkıda bulunduğunu açıkladı.

Şirketten yapılan açıklamaya göre, güneş enerjisi sektörünün öncülerinden CW Enerji, hayata geçirdiği güneş enerji santralleri ile firmaların çözüm ortağı olmaya devam ediyor.

Söz konusu santral ile yılda yaklaşık 125 ağacın atmosferden uzaklaştırdığı miktara eşit olan 830 bin 774 kilogram karbondioksit emisyonu önlenecek.

"YEŞİL ENERJİ DÖNÜŞÜMÜNE KATKI SUNMAYA DEVAM EDECEĞİZ"

Açıklamada görüşlerine yer verilen CW Enerji Üst Yöneticisi (CEO) Volkan Yılmaz, sürdürülebilir bir gelecek için yenilenebilir enerji yatırımlarına hız kesmeden devam ettiklerini belirterek, şunları kaydetti:

"Güneş panellerimiz, yüksek verimlilik oranları, dayanıklılığı ve uzun vadeli performans garantisi ile öne çıkıyor. Uluslararası kalite standartlarına sahip panellerimiz zorlu iklim

koşullarında bile maksimum enerji üretimi sağlarken, düşük bakım maliyetiyle firmalara önemli avantajlar sunuyor. Yerli üretim güvencemiz, uzun ömürlü performans garantimiz, kolay kurulum ve saha uyumluluğu, müşteri destek ve satış sonrası hizmet kalitemiz ile fark yaratıyoruz."

Güneş enerjisi kullanımının Türkiye'de yaygınlaşmaya

devam ettiğini ve sektörün her geçen gün gelişmeyi ve büyümeyi sürdürdüğünü ifade eden Yılmaz, şu ifadeleri kullandı:

"Tekirdağ'da hayata geçirdiğimiz bu proje ile hem firmanın enerji maliyetlerini düşürüyor hem de karbon ayak izini azaltmasına katkı sağlıyoruz. Güneş panellerimiz yüksek verimlilikleri ve uzun

ömürlü performansları sayesinde firmaların tercihi olmaya devam ediyor. Enerji maliyetlerinin yükseldiği günümüzde sanayi kuruluşları, enerji tüketimlerini karşılamak ve sürdürülebilirlik hedeflerine ulaşmak amacıyla çatılarını GES ile değerlendirmeye devam ediyor. CW Enerji olarak biz de bu dönüşüm sürecinde sadece panel üreticisi değil, aynı zamanda danışmanlık, mühendislik ve uygulama desteği sunan güvenilir bir çözüm ortağı olarak müşterilerimizin yanındayız. Uzun vadeli ve verimli projeler geliştirmek adına her bir adımda teknik bilgi birikimimiz ve saha deneyimimizle değer yaratıyoruz. Önümüzdeki dönemde de bu tür projeleri çoğaltarak, ülkemizin yeşil enerji dönüşümüne katkı sunmaya devam edeceğiz."

Sanayide yeşil dönüşüm projelerine 444 milyon lira destek

Sanayi ve Teknoloji Bakanı
Mehmet Fatih Kacır

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır, TÜBİTAK Sanayide Yeşil Dönüşüm 2024 yılı 3. çağrı sonuçlarının açıklandığını belirtti.

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır, TÜBİTAK Sanayide Yeşil Dönüşüm 2024-3 Çağrısı sonuçlarının açıklandığını belirterek, "Sanayide yeşil dönüşümü yerli teknolojilerle gerçekleştirme hedefiyle 62 projeye 444 milyon TL destek veriyoruz" dedi.

Bakan Kacır, sosyal medya hesabı üzerinden yaptığı açıklamada, sanayide yeşil dönüşümü yerli teknolojilerle gerçekleştirme hedefiyle 62 projeye 444 milyon TL destek

verildiğini kaydederek, şu ifadeleri kullandı:

"Dünya Bankası iş birliği ile yürüttüğümüz Türkiye Yeşil Sanayi Projesi ile sanayimizin yeşil dönüşümünü hızlandırıyoruz. Bu kapsamda açtığımız TÜBİTAK Sanayide Yeşil Dönüşüm 2024-3 Çağrısı sonuçları açıklandı. Desteğe hak kazanan tüm paydaşlarımızı kutluyorum. Türkiye'nin kalkınma yolculuğunu çevre dostu uygulamalarla sürdürmeye devam edeceğiz."

Eksim Holding'in yetenek programı Genç Enerji, beşinci dönemini tamamladı. 2025 döneminde yaklaşık 9 bin başvuru arasından seçilen 24 genç enerji, holding bünyesinde tam zamanlı olarak iş hayatına başladı. Program kapsamında bugüne kadar toplam 264 genç, Eksim Holding'in farklı sektörlerdeki iştiraklerinde görev almaya başladı.

Yenilikçi ve dinamik bir program olan 'Genç Enerji'nin, genç yetenekleri istihdam ederken onlara aynı zamanda güçlü bir gelişim altyapısı da sunduğunu belirten Eksim Holding İnsan Kaynakları Direktörü Mehmet Fatih Korkut şunları söyledi: "Genç Enerji Programı, gençlerimize sadece bir iş sunmakla kalmıyor, onları sürdürülebilir büyüme hedeflerimiz doğrultusunda geleceğin liderleri olarak yetiştiriyor. Başladığı günden bu yana her dönem zenginleşerek büyüyen programımız sayesinde toplamda 264 gencimiz Eksim Holding

Eksim Holding 'Genç Enerji' Programı'nın 5'incisi tamamlandı

Eksim Holding'in genç yetenekleri keşfetmek ve bünyesine kazandırmak amacıyla hayata geçirdiği Genç Enerji Programı'nın beşinci dönemi tamamlandı. Bu yıl yaklaşık 9 bin başvuru arasından seçilen 24 genç yetenek, Eksim Holding çatısı altında tam zamanlı olarak kariyerlerine ilk adımı attı.

bünyesine katıldı. Bu yıl aldığımız rekor başvuru sayısı programın

gençler nezdindeki itibarını da açıkça ortaya koyuyor. Bu vesileyle gençlerimizi önümüzdeki dönemde açılacak yeni başvuru sürecini takip etmeye davet ediyor; aramıza yeni katılan gençlerimize başarılar diliyorum."

**BAŞVURU SAYISINDA
YÜZDE 54'LÜK ARTIŞ**

Yalnızca eğitim değil, doğrudan istihdam sağlayan yapısıyla sektörde örnek bir model oluşturan Genç Enerji Yeni Mezun İşe Alım Programı,

enerji, gıda, elektrik dağıtım ve elektrikli araç şarj istasyonları gibi stratejik alanlarda genç yeteneklere geniş bir gelişim ortamı sunuyor. Başvurular her yıl artarken, bu yıl önceki döneme göre başvuru sayısında yüzde 54'lük bir artış yaşandı.

**"MEZUN VERMİYOR, İŞE
YERLEŞTİRİYOR"**

Katılımcılar, genel yetenek ve İngilizce testleri, video mülakat, kişilik envanteri, İK ve iş birimi görüşmeleri gibi çok aşamalı bir seçim sürecinin ardından programa kabul

ediliyor. Program sonunda staj deneyimi yerine doğrudan işe başlatılması, Genç Enerji'yi benzerlerinden ayıran en temel özelliklerden biri olurken ocak ayında başlayarak Mayıs ayında 5 aylık kısa bir sürede sürecin tamamlanması ise programı diğer yetenek kazanımı programlarından ayıran bir diğer temel özellik.

GREEN
POWER

Kurucusu:

M. Zekai Komsuoğlu
Mayıs, 1968

Yayın Sahibi

Balkan Gazetecilik
Dijital Medya Yayıncılık ve
Matbaacılık San. Tic. A.Ş.

Yayın Grubu Başkanı
A. Sertaç Komsuoğlu

Murahas Aza ve
Yayın Grubu Bşk. Yrd.

Mustafa Akıncı

Murahas Aza
Mustafa Komsuoğlu

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:
Abdullah Paçal

● Haber Merkezi: Sibel Acar,
Gözde Emlik, Beyza Erdoğan,
Soner Okur, Mehmet Ekici

● Grafik: Ersin Güleç,
H. Buse Ceylan, Aleya Çevik

● Reklam ve Abonelik:
Ferdî Özbuğutu

● Mali İşler Başkanı: Ş. Doğan Erbay
● Hukuk Danışmanı: İrfan Coşkun
● İK Sorumlusu: Merve Şen
● Basıldığı Yer: İRM Dijital Baskı ve
Matbaacılık San. Tic. A.Ş.

X @Petroturkcom

Yönetim Yeri: Y. Dudullu Mah. Bostancı Yolu Cad. Şehit Sok.
No:48 Ümraniye- İstanbul

İLETİŞİM

İstanbul: (0216) 466 74 96 Fax : (0216) 365 58 05
Ankara : (0312) 467 99 36 Fax : (0312) 427 30 16

Türkiye genelinde dağıtımı yapılan Green Power, Basın Kanunu uyarınca bir yerel süreli yayındır. Green Power, Basın Meslek İktisadine uymaya söz vermiştir. Green Power'da yayınlanan yazı, haber ve fotoğrafların telif hakkı Balkan Gazetecilik Dijital Medya Yayıncılık ve Matbaacılık San. Tic. A.Ş.'ne aittir. İzin alınmadan, kaynak gösterilerek dahi iktibas edilemez. Köşe yazılarında yer verilen görüşler yazarın kendisine ait olup, gazetemiz açısından bağlayıcı değildir.

www.petroturk.com

Gazetede yayınlanan köşe yazılarında geçen görüşler tamamen yazarların kendi görüşleri olup gazetemizi kesinlikle bağlamaz ve görüşlerini yansıtmaz.

YEO'dan Romanya'ya 220 milyon euroluk enerji yatırımı hamlesi

YEO Teknoloji, dünyanın hızla yenilenebilir enerjiye yöneldiği dönemde global çapta büyümesini sürdürüyor. Doğu Avrupa'da Romanya'nın yeşil enerji dönüşümüne ve potansiyeline inanan YEO Teknoloji, iştiraki DEFIC Globe aracılığıyla yenilenebilir enerjisi yatırımlarına yenilerini ekliyor. YEO Teknoloji'nin iştiraki DEFIC Globe, Romanya'da farklı büyüklükteki 15 projeyi devraldı. Enerji depolama sistemleri ile birlikte ülkeye toplam 220 milyon euroluk yatırım yapılması hedefleniyor.

YEO'nun yüzde 51 oranında ortak olduğu DEFIC Globe, Romanya'da farklı lokasyon ve ölçeklerde yer alan, toplam 218,66 MWp kurulu güce sahip 15 ayrı proje şirketinin (SPV) hisseleri ile bu şirketlere ait tüm lisans ve hakları satın aldığını açıkladı. Anlaşma kapsamında devralınan bu şirketlerin ayrıca toplamda 320 MWh kurulu güce sahip Batarya Enerji Depolama Sistemi (BESS) kurulum potansiyeli de bulunuyor. Söz konusu projeler için öngörülen toplam yatırım tutarının ise 220 milyar euro

Yenilenebilir enerji alanında küresel bir oyuncu haline gelen YEO Teknoloji, iştiraki DEFIC Globe aracılığıyla Romanya'daki yatırım portföyünü genişletmeye devam ediyor. DEFIC Globe, Romanya'da farklı büyüklükteki 218,66 MWp kurulu güce sahip 15 projeyi devraldı.

seviyesinde olması bekleniyor.

ROMANYA'DA HIZLI BÜYÜYOR

Yenilenebilir enerji alanındaki küresel projeleriyle tanınan YEO Teknoloji'nin iştiraki olan DEFIC Globe, Romanya'da 2023 yılında ilk

güneş enerjisi santrali projesini tamamlamıştı. DEFIC Globe geçen yıl da yatırımlarına devam etti. 2024 yılı sonunda İtalya'da 7,4 MWp ve Romanya'da her biri 7,2 MWp olmak üzere toplam 14,6 MWp kapasiteli iki ayrı güneş enerjisi santrali (GES) devreye aldı.

DEFIC Globe, ayrıca Çin'in en büyük yenilenebilir enerji şirketlerinden Shanghai Electric Power Co Ltd (SEP) ile ortaklık anlaşması yapmıştı. Yapılan anlaşma ile Romanya'da kurulu iştiraklerdeki toplam 129 MWp kapasiteli santrallerin yatırımı Shanghai Electric Power Co Ltd (SEP) ve 190 MWp kapasiteli santrallerin yatırımı Scatec ile ortak gerçekleştirilecek.

HEDEF 1 GW KURULU GÜCE ULAŞMAK

Yenilenebilir enerji alanında 2030 yılına kadar 1 GW kurulu güce ulaşmayı hedefleyen YEO Teknoloji, farklı coğrafyalarda sahip olduğu ofisleri ve operasyonel kabiliyetleriyle global bir oyuncu olma yolunda ilerliyor. YEO Teknoloji, aynı zamanda taahhüt (EPC) hizmetlerindeki büyümesini de bu yatırımlar aracılığıyla geliştiriyor. Gelişmiş enerji depolama çözümlerinden, elektrik şebekelerine, yüksek voltaj trafo merkezleri, yenilenebilir enerji santralleri, endüstriyel, ticari tesisler ve hanelerin enerji dönüşümünden hidrojene kadar farklı alanlarda projeler yürüten YEO Teknoloji, 3 kıtada ve

TOPLAM PORTFÖYÜ 590 MWP'YE ULAŞIYOR

Son olarak açıklanan satın alma ile birlikte DEFIC Globe'un Romanya'daki proje portföyü toplam 590 MWp kapasiteye ulaştı. Portföyde yer alan projelerin bir bölümü operasyonel durumda olurken bir kısmı da inşaat ve planlama aşamasında. Söz konusu projeler, doğrudan yatırımların yanı sıra Shanghai Electric Power ve Scatec gibi uluslararası ölçekte güçlü paydaşlarla birlikte yatırıma dönüştürülecek.

30'dan fazla ülkede 400'den fazla proje tamamladı. YEO Teknoloji, dekarbonizasyon, desantralizasyon ve dijitalizasyon odaklı çalışmalarla daha yaşanabilir bir dünya için 'Bizce mümkün' sloganıyla büyümeye devam ediyor.

Türkiye, doğal gaz ihtiyacının yüzde 8'ini doğal atıklardan karşılayabilir

Türkiye, enerji arz güvenliğini artırmak ve dışa bağımlılığı azaltmak adına alternatif kaynaklara yönelirken, doğal atıklardan elde edilen biyometan önemli bir potansiyel sunuyor. Atık Yönetimi ve Atıktan Enerji Üreticileri Derneği (TAYED) Yönetim Kurulu Başkanı Ali Rıza Öner, biyogazın saflaştırılmasıyla elde edilen biyometan gazının, doğal gazla tam uyumlu bir alternatif olduğunu belirterek, bu kaynağın devreye alınmasının yalnızca enerji sektörüne değil, çevresel sürdürülebilirliğe ve ekonomik bağımsızlığa da katkı sağlayacağını ifade etti.

Türkiye genelinde toplam 269 biyogaz ve biyokütle tesisi bulunduğunu ifade eden Öner, "2024'te evsel katı atıklardan yaklaşık 3,17 milyar kilovatsaat, faaliyette olan biyogaz ve biyokütle tesislerinden toplam 8,6 milyar kilovatsaat elektrik üretildi. Bu veriler evsel atıklardan elde edilen enerjinin biyokütle kaynaklı toplam elektrik üretimi içinde önemli ve kayda değer bir paya sahip olduğunu açıkça gösteriyor" ifadelerini kullandı.

Öner, söz konusu üretimle aynı dönemde yaklaşık 5 milyar ton karbon salımının engellendiğini vurgulayarak, "Türkiye'nin yılda ortalama 7 milyar metreküp biyometan gazı üretme potansiyeli bulunuyor. Bu miktar, ülkenin doğal gaz ihtiyacının yaklaşık yüzde 8'ini karşılayabilir" diye konuştu.

Öner, biyogaz ve biyometan

TAYED Yönetim Kurulu Başkanı Ali Rıza Öner: "Biyogaz ve biyometan kaynaklarının devreye alınması, enerji güvenliğini artırabilir, döviz çıkışını azaltabilir ve kriz anlarında sistemi rahatlatarak yeni bir kaynak yaratabilir"

Atık Yönetimi ve
Atıktan Enerji
Üreticileri Derneği

üretiminin artırılmasının Türkiye'nin cari açığının azaltılmasına, doğal gaz ithalatının düşürülmesine ve tarım ve hayvancılık gibi sektörlerin enerji üreticisi olmasına katkı sağlayacağına işaret ederek, Türkiye'nin yalnızca biyometan üretimiyle yılda 120 ila 140 milyar liralık yerli kaynak oluşturulabileceğini ifade etti.

SEKTÖR DÜZENLEMELERİ İHTİYAÇ DUYUYOR

Türkiye'deki biyokütle tesisleriyle 1 milyon 277 bin hanenin ihtiyacını karşılayabilecek elektrik üretildiğinin altını çizen Öner, şöyle devam etti: "Fakat tesislerin işletme maliyetleri son 5 yılda 6 kat arttı. Elektrik fiyatlarının düşmesi, destek mekanizmalarının sona ermesi sürdürülebilirlik krizini

TAYED Yönetim Kurulu Başkanı Ali Rıza Öner

tetikledi. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının biyometan ile

ilgili yasal altyapıyı ivedilikle oluşturması şart. Bugün için hala biyometan üretimi, iletimi, şebekeye enjeksiyonu ve sertifikasyonu konularında net bir düzenleme bulunmuyor. Eğer bu adımlar gecikirse, yatırımlar ötelenir, sanayimiz Yeşil Mutabakat'a uyumda zorlanır ve Türkiye biyometan trenini kaçıracaktır."

Öner, karbonsuzlaşma hedefleriyle uyumlu bir sanayi ve enerji politikası için bakanlığın biyometan ve e-yakıtlar gibi yeni nesil yakıtlarla ilgili düzenlemeleri hazırlaması gerektiğini kaydetti.

Biyometan ve karbondioksitin sentezi yoluyla ise karbon nötr özellikli yeşil metanol üretildiğinin bilgisini paylaşan Öner, şunları kaydetti:

"Yeşil metanol özellikle denizcilik, sanayi ve petrokimya gibi sektörler için büyük önem taşıyor. Türkiye limanlarını yeşil metanole göre uyarırsa ihracat üssü haline gelebilir. Türkiye, biyogazdan yılda 4-5 milyon ton yeşil metanol üretebilecek kapasiteye sahip. Bu hacim ülkenin yıllık metanol ihtiyacını yerli ve yenilenebilir kaynaklardan karşılamaya yettiği gibi, karbon emisyonunu sıfırlamak isteyen Avrupa Birliği (AB) ülkelerine ihracat fırsatını da beraberinde getiriyor. Avrupa ülkeleri ve Çin liman altyapılarını buna göre dönüştürdü."

GELECEĞİN TEMEL ENERJİ GİRDİLERİ

Öner, AB'nin, karbon nötr yakıtları öncelikli hale getirirken yeşil dönüşümü de hızla hayata geçirdiğine dikkati çekerek, "Biyometan

ve yeşil metanol gibi ürünler, geleceğin temel enerji girdileri arasında yer alıyor. Türkiye, bu süreçte zamanında uyum sağlayamazsa, AB ile ticaret yapan, özellikle çimento, gübre, demir-çelik ve kimya sanayi gibi birçok sektör sınırda karbon vergileriyle karşı karşıya kalabilir. Bu da hem ihracat gelirlerinde azalmaya hem de rekabet gücünde zayıflamaya neden olabilir" ifadelerini kullandı.

Enerji ve iklim politikaları hızla değişirken söz konusu kaynakların Türkiye için stratejik önem taşıdığını ifade eden Öner, "Bugünden yapılacak düzenlemeler ve yatırımlar, yalnızca bir enerji meselesi değil, aynı zamanda çevresel sorumluluk, sanayi rekabeti ve ekonomik bağımsızlık açısından da büyük kazanımlar sağlayabilir" değerlendirmesinde bulundu.

Sarıtaş'tan sürdürülebilir üretime güneş enerjisi yatırımı

Enerji verimliliğini ön planda tutan yüksek performanslı üretim sistemleriyle dikkat çeken Sarıtaş Paslanmaz Çelik, Gebze OSB'deki tesislerinde hayata geçirdiği Güneş Enerjisi Santrali (GES) yatırımıyla sürdürülebilirlik alanında önemli bir adım atıyor.

Paslanmaz çelik sektöründe 65 yılı aşkın uzmanlığa sahip olan Sarıtaş Paslanmaz Çelik, karbon ayak izini azaltmak ve yeşil üretim hedeflerini güçlendirmek adına Gebze OSB'de yer alan üretim tesisinde Güneş Enerjisi Santrali (GES) yatırımının ikinci etabını devreye almaya hazırlanıyor.

2024 yılında ilk etabı devreye alınan proje ile birlikte, Sarıtaş halihazırda güncel enerji

Sarıtaş Paslanmaz Çelik Genel Müdürü Selçuk Sarıtaş

tüketiminin yüzde 25'ini güneş enerjisinden karşılıyor. 2025 yılı içerisinde tamamlanması planlanan ikinci etap yatırım ile bu oranın yüzde 55 seviyesine

BUGÜN DEĞİL YARIN İÇİN

Bu yatırımla birlikte Sarıtaş, yılda yaklaşık 1.950 ton CO₂ salımını engelleyerek doğaya, yaklaşık 172.992 ağacın yıllık çevresel katkısına eşdeğer bir kazanım sağlayacak.

Sarıtaş Paslanmaz Çelik Genel Müdürü Selçuk Sarıtaş konuyla ilgili yaptığı açıklamada, "Gebze OSB'deki tesislerimizde, enerji verimliliğini ön planda

tutan yüksek performanslı üretim ekipmanları ve ileri seviye proses otomasyon sistemlerini aktif olarak kullanıyoruz. GES yatırımımız ise yeşil çelik üretim kapasitemizi güçlendiren sorumlu üretim anlayışımızın somut bir göstergesidir. Karbon salımını düşüren bu hamleyle sadece bugünü değil, yarını da planlıyoruz" dedi.

ulaşması hedefleniyor. Toplamda 3,18 MWp kurulu güç kapasitesine ulaşacak olan GES ile yılda yaklaşık 3.786.000 kWh elektrik

üretimi gerçekleştirilecek. Bu sayede tesisin enerji ihtiyacının yarısından fazlası yenilenebilir kaynaklardan sağlanmış olacak.

ENERJİ PİYASASI
7/24 CANLI YAYINDA

ENERJİNİN HABER MERKEZİ

www.petroturk.com

PETROTURK

Petroturk TV

Petroturk com

petroturkcom

petroturkcom